

Ženy v islámu

Vysvětlení některých rozšířených omylů

المرأة في ظل الإسلام باللغة الإنجليزية

Autor:

Abd Ar-Rahman bin Abd Al-Karim Ash-Sheha

عبد الرحمن بن عبد الكريم الأشبه

Překlad:

**EUROPEAN ISLAMIC RESEARCH CENTER
(EIRC)**

المركز الأوروبي للدراسات الإسلامية

 IslamLand

www.islamland.com

Ženy v islámu

Vysvětlení některých rozšířených omylů

Autor:

Abd Ar-Rahman bin Abd Al-Karim Ash-Sheha

Překlad:

EUROPEAN ISLAMIC RESEARCH CENTER (EIRC)

© Copyright: www.islamland.com

Autor si vyhrazuje ve kerb prvva, s vā jmkou nenuzdarma bez jakāchkoli doplnĕnĕj vprav ĩ krtĕ.

Obsah

<i>Předmluva</i>	4
<i>Úvod</i>	4
<i>Požadavky na práva žen</i>	6
<i>Dějiny postavení žen</i>	8
<i>Ženy v předislámských společnostech a civilizacích</i>	8
<i>Ženy v indické společnosti</i>	9
<i>Ženy v čínské společnosti</i>	10
<i>Ženy v řecké společnosti</i>	10
<i>Ženy v římské společnosti</i>	11
<i>Ženy v židovské společnosti</i>	11
<i>Ženy v křesťanské společnosti</i>	12
<i>Ženská práva v islámu</i>	13
<i>Rovnoprávnost mužů a žen v islámu a jejich vzájemně se doplňující role</i>	14
<i>Ženy jako děti a dcery</i>	17
<i>Ženy jako manželky</i>	21
<i>Věno</i>	21
<i>Materiální zabezpečení</i>	22
<i>Spravedlnost a rovnost</i>	23
<i>Ochrana</i>	23
<i>Soužití, péče a intimní vztah</i>	24
<i>Ženy jako matky</i>	27
<i>Ženy jako příbuzné a sousedky</i>	32
<i>Omyly o ženách v islámu</i>	34
<i>Polygynie v islámu</i>	34
<i>Význam opatrovnictví pro manželskou smlouvu</i>	39
<i>Finanční a morální zodpovědnost za rodinu</i>	40
<i>Vraždy ze cti</i>	41
<i>Manželovo právo na rozvod</i>	42
<i>Právo žen na dědictví</i>	44
<i>Svědectví žen</i>	46
<i>Cestování bez mužského poručníka</i>	47
<i>Právo žen pracovat</i>	48
<i>Hidžáb (zahalování)</i>	50
<i>Závěr</i>	52

Předmluva

Všechna chvála patří nejvyššímu Alláhovi. Necht' Alláh povýší zmínku Svého Proroka a jeho rodiny a ochrání je před vším špatným.

Protože jsem přesvědčen, že v oblasti práv a postavení žen v islámu nemohu přinést nic nového, pokusil jsem se tedy shromáždit, uspořádat a shrnout relevantní informace na toto téma a předložit je čtenáři s nadějí, že mu budou ku prospěchu. Doufám a modlím k nejvyššímu Alláhovi, aby mě správně vedl a pomohl mi úspěšně dosáhnout mých cílů.

Obviňovat islám z utlačování žen je nespravedlivé, když existuje mnoho veršů v Alláhem zjevené knize, Koránu, a výroků a činů Proroka ﷺ, které říkají pravý opak a tato falešná obvinění vyvracejí. Nejvyšší Alláh říká:

{Lidé, věru jsme vás stvořili z muže a ženy a učinili jsme z vás národy a kmeny, abyste se vzájemně poznali. Avšak nejvznešenější z vás před Bohem je ten, kdo je nejbohabojnější – a Bůh je vševědoucí a dobře zpravený.} (49:13)

Nejvyšší Alláh také říká:

{A patří k Jeho znamením, že vám z vás samých manželky stvořil, abyste u nich klid našli. A vložil mezi vás lásku a dobro – a věru jsou v tom znamení pro lidi přemýšlivé.} (30:21)

Prorok ﷺ řekl:

„Ženy jsou vskutku druhou polovinou mužů.“ (Abú Dawúd č. 234, At-Tirmídhí č. 113 a další)

Úvod

Po celém světě se ozývají nejrůznější výzvy ke svobodě žen, jejich osvobození a zrovnoprávnění a na demonstracích a pochodech jsou k vidění mnohé podobné slogany. V některých společnostech opravdu docházelo k útlaku, krutosti a bezpráví vůči ženám, kterým byla upírána jejich základní práva a lidství. Také nelze popírat, že se někteří muslimové odchýlili od islámských zásad a učení, protože v islámském právu jsou ženská práva nedílnou součástí uceleného a vyváženého systému lidských práv a povinností. Podrobnější rozbor sloganů šířených mezinárodním ženským hnutím ukazuje, že se týkají tří hlavních témat: osvobození žen, rovnoprávnosti s muži a ženských práv. Na tato témata se zaměříme ve světle islámského práva a učení bez ohledu na chování některých nevědomých a odchýlených muslimů.

Výraz „osvobození“ předpokládá, že ženy jsou zotročeny a je třeba je z pout a okovů vysvobodit. Tento předpoklad je mírně zavádějící, protože absolutní svoboda není možná ani pro muže, ani pro ženy. Lidé jsou přirozeně limitováni svými omezenými vrozenými schopnostmi a požadavky společenského řádu. Muži i ženy musí žít ve společenském prostředí, ve kterém podléhají určitým zákonům, pravidlům a omezením, které vymezují nejrůznější životní záležitosti. Znamená to však, že by člověk ve svých činech nebyl svobodný a nezávislý, nebo že by byl zproštěn zodpovědnosti za své skutky? Je vůbec možné nepodléhat přirozeným a právním omezením? Pokud jsou lidé otroky, je třeba se ptát čími. Veškerá svoboda má přirozené a právní hranice, jejichž překročení vede k chování s neblahými následky, které všichni považují za nemístné, neslušné až zločinné.

Podle islámu muži i ženy usilují o osvobození od modlářství, tyranie, vykořisťování a nespravedlnosti. Bohem zjevené zásady a zákony učí a představují přísný monoteismus, spravedlnost a vznešenou morálku. V tomto rámci mají muži a ženy vzájemně provázané a doplňující se role. Islámské právo ženám zaručuje, že mohou drtivou většinu svých záležitostí ve společnosti vyřizovat přímo a ne pouze prostřednictvím poručníka. Žena má podle islámu, stejně jako v mnoha jiných společnostech, veškeré své záležitosti, ať už ekonomické, společenské či jiné, plně ve svých rukou a také je za ně zodpovědná. Navíc má její otec, bratr, strýc a manžel – jakožto silnější pohlaví – právně vymahatelnou povinnost chránit její čest a ve všech životních etapách jí podle svých schopností zabezpečovat živobytí a vhodné životní podmínky. Zhoršuje toto její postavení, nebo zlepšuje?

Islám zakazuje shodně mužům i ženám nemravnost na veřejnosti, což se přirozeně u každého z pohlaví projevuje různě. Všichni musí v soukromí ochraňovat svou počestnost a na veřejnosti se ovládat. Islámské právo chrání ženy před nátlakem a obtěžováním tím, že se nikdo nedopouští ničeho, co je sexuálně vyzývavé a lákavé pro opačné pohlaví. Z tohoto důvodu islámské právo ženě mimo domov pro její ochranu určuje zakrývající oděv a zapovídá volnou zábavu s opačným pohlavím a jakékoliv vzájemné dotyky.

Islám objasňuje koncept svobody tak, že chování jednotlivce nesmí škodit jinému jednotlivci nebo celé společnosti, jak to ilustrují slova Alláhova posla ﷺ v autentickém výroku:

„Příklad člověka, který dodržuje Alláhovy zákony a člověka, který je porušuje, jsou příklady dvou skupin lidí, které se sešly na lodi a rozhodly se rozdělit si místa. Jedna skupina získala horní palubu, zatímco druhá skupina získala podpalubí. Kdykoliv lidé z podpalubí potřebovali vodu, museli projít mezi lidmi na horní palubě. Lidé v podpalubí si pomysleli: ‚Když vyvrtáme ve své části lodi díru, budeme mít přístup k vodě, aniž bychom obtěžovali skupinu na horní palubě.‘ Když jim skupina na horní palubě umožní jejich plán uskutečnit, všichni zahynou, a když jim to zakáže, všichni budou v bezpečí.“ (Buchárí č. 2361 a další)

Známý německý myslitel a filozof Arthur Schopenhauer řekl:

„Dejte ženě úplnou a naprostou svobodu a volnost pouze na JEDEN ROK a poté se se mnou podělte o výsledky takové svobody. Nezapomeňte, že vy, spolu se mnou, jste dědici ctností, cudnosti a dobré morálky. Pokud zemřu, můžete říct buď: ‚Mýlil se!‘ nebo: ‚Přesně vystihl podstatu pravdy!‘“

Americká reportérka Helesian Stansbery, která psala pro více než 250 titulů, během své více než dvacetileté novinářské kariéry navštívila mnoho muslimských zemí. Na konci jedné své návštěvy muslimské země řekla:

„Arabsko-islámská společnost je zdravá. Tato společnost musí i nadále chránit své tradice a do určité a rozumné míry omezovat své příslušníky a příslušnice. Tato společnost se rozhodně od evropské a americké společnosti liší. Arabsko-islámská společnost má své vlastní tradice, které po ženách vyžadují jistá omezení a přiznávají zvláštní úctu a postavení rodičům... V první řadě je nejpřísněji omezena bezbřehá sexuální svoboda, která ohrožuje rodinu i společnost v Evropě a Spojených státech. Tato omezení v arabsko-islámské společnosti jsou nejen opodstatněná, ale také prospěšná. Výrazně doporučuji, abyste se drželi svých tradic a etických pravidel. Zakažte společnou školní docházku. Omezte bezbřehou ženskou svobodu, nebo spíše se zcela vraťte k zásadám ‚*pardah*‘ (zahalování). To je pro vás skutečně lepší než evropská a americká sexuální svoboda. Zakažte společnou školní docházku, protože v USA kvůli ní trpíme. Americká společnost je nyní velmi sofistikovaná a najdeme tam všechny možné formy sexuální svobody. Oběti sexuální svobody a společného vzdělávání plní vězení, chodníky, bary, hospody a nevěstince. (Falešná) svoboda, kterou jsme našim mladým ženám a dcerám poskytli, je přivedla k drogám, kriminalitě a prostituci. Společné vzdělávání, sexuální svoboda a další podobné ‚svobody‘ v evropské a americké společnosti ohrožují rodinu a otřásají morálními a etickými hodnotami společnosti.“

Zásadní otázka tedy zní: Jaký je skutečně nejlepší, nejpřínosnější a nejefektivnější systém, který by chránil čest, důstojnost a bezpečí žen?

Abd Ar-Rahman bin Abd Al-Karim Ash-Sheha

Požadavky na práva žen

Ženy na celém světě žádají stejná práva. Neexistuje však právní systém, který by zachovával a chránil skutečná práva žen stejně jako islámské právo, ať už v minulosti nebo v současnosti. Toto tvrzení bude dále rozvedeno v následujících kapitolách.

Sir Hamilton, známý anglický myslitel a filozof, ve své knize Islám a arabská civilizace napsal:

„Pravidla, předpisy a nařízení ohledně žen jsou v islámu jasné, přímé a otevřené. Islám těží z plné péče, která by se měla věnovat ochraně ženy před vším, co by jí mohlo osobně uškodit, nebo se dotknout její pověsti či charakteru.“

Gustave Le Bon, známý francouzský myslitel, ve své knize Arabská civilizace napsal:

„Islámské ctnostné činy se neomezují na uznávání a respektování žen, ale můžeme dodat, že islám je prvním náboženstvím, které uznává a respektuje ženy. Můžeme to snadno dokázat tím, že všechna náboženství a národy před příchodem islámu ženám způsobovaly mnohá příkoří a újmy.“ (Str. 448)

Dále uvádí:

„Manželská práva, která přinesl a objasnil Korán a vykladači významu Koránu, jsou výrazně lepší než evropská manželská práva jak pro manžela, tak pro manželku.“ (Str. 497)

Islám se začal rozšiřovat po známém světě z Mekky a poté z Medíny, kde Alláhův prorok Muhammad bin Abdulláh ﷺ před více než čtrnácti sty lety učil jeho poselství. Islám šířil své světlo prostřednictvím učení obsaženého v Alláhem zjeveném písmu, Koránu, a *sunny* (způsobu) Proroka ﷺ – jeho inspirovanými výroky a činy, které jsou nezpochybnitelnými zdroji islámského práva. Islámské učení a právní systém měly hluboký vliv na životy vyznavačů islámu a v důsledku toho se tento vliv odrážel také ve společnostech, kam muslimové cestovali a kde se usazovali. Islám se ve známém světě šířil ohromující rychlostí a přinášel všezahrnující životní zásady, které naplňují veškeré lidské potřeby. Islám neodmítá žádné oprávněné, rozumné a smysluplné existenční požadavky lidské bytosti, které jsou důležité pro kontinuitu života.

K pochopení změn, které islám ženám přinesl, se musíme nejdříve stručně seznámit s postavením žen v arabské společnosti před příchodem islámu a také v dalších světových civilizacích.

Dějiny postavení žen

Ženy v předislámských společnostech a civilizacích

Před příchodem Alláhova posla ﷺ ženy v pohanské arabské společnosti trpěly ohromnou nespravedlností a byly vystaveny různému ponižování. Zacházelo se s nimi jako s majetkem a jejich mužský poručník s nimi mohl nakládat, jak se mu zlíbilo. Neměly právo na dědictví po svých rodičích či manželovi, protože Arabové se domnívali, že dědictví náleží pouze lidem s vojenskými dovednostmi, např. těm, kdo uměli jezdit na koni, bojovat, získávat válečnou kořist a napomáhat při obraně rodu a kmenového území. Protože ženy v pohanské arabské společnosti tyto dovednosti obvykle neměly, ony samy byly po smrti zadluženého manžela předmětem dědictví jako movitý majetek. Pokud zemřelý manžel měl dospělé syny z jiných manželství, nejstarší z nich měl právo připojit ji ke své rodině, stejně jako když syn dědí po svém otci jiný movitý majetek. Pokud se nevykoupila, žena nesměla dům svého nevlastního syna opustit.

Muži měli obecně možnost vzít si zcela bez omezení tolik manželek, kolik chtěli. Neexistoval žádný právní a soudní systém, který by muži bránil v nespravedlnostem vůči jeho manželkám. Ženy nejenže neměly právo vybrat si ženicha, ale ani se k němu nemohly vyjádřit – byly prostě provdány. Rozvedené ženy se nesměly znovu provdat.

V předislámské Arábii otcové často na narození dcery reagovali vztekem a zahanbením a někteří ho považovali za špatné znamení. Nejvyšší Alláh popisuje reakci otce na zprávu o narození dcery takto:

{Když však je někomu z nich oznámeno narození dcery, tu zachmuří se černě jeho tvář a je naplněn zlostí, skrývá se před lidmi pro hanbu toho, co bylo mu oznámeno, a neví, zda pro potupu svou si dítě ponechat má, či zakopat je do země. Což nejsou hnusná jejich rozhodnutí?} (16:58-59)

Ženám byla dokonce upírána i některá naprosto přirozená práva, například konzumace určitých druhů pokrmů byla povolena pouze mužům. Nejvyšší Alláh to zaznamenává v Koránu:

{A říkají: „To, co je v lůnech tohoto dobytka, je čisté jen pro naše muže a je zakázáno pro manželky naše.“ Avšak narodí-li se to mrtvé, rozdělí se o to obě pohlaví.} (6:139)

Nenávist k novorozeným dívkám Araby vedla k tomu, že je zaživa pohřbívali. Nejvyšší Alláh v Koránu o dni zúčtování říká:

{Až zaživa pohřbená bude tázána, pro jakou vinu byla utracena.} (81:8-9)

Někteří otcové zaživa pohřbívali své dcery, pokud měly lepru, byly postižené, nebo trpěly nějakou vrozenou vadou. Alláh ﷻ ve vznešeném Koránu říká:

{Nezabíjejte děti své z obavy před zchudnutím, vždyť My jim i vám obživu ušetříme. A jejich zabíjení je hříchem velkým.} (17:31)

Jediné, co společnost v předislámském období ženě přiznávala, byla ochrana jí samotné, její rodiny a kmene a odvěta vůči komukoliv, kdo ji ponížil či potupil, ale to bylo motivováno spíše mužskou hrdostí a kmenovou ctí než ohledy k ženě samotné.

K této situaci žen v arabské společnosti Umar ibn al-Chattáb, druhý muslimský chalífa, řekl:

„Při Alláhu, mysleli jsme si, že ženy nemají nic, dokud o nich Alláh nezjevil, co zjevil v Koránu, a nepřiznal jim to, co jim přiznal...“ (Buchárí č. 4629 a Muslim č. 31)

Ženy v indické společnosti

V indické společnosti se se ženami obvykle zacházelo jako se služkami či otrokyněmi, jako kdyby neměly žádnou vlastní vůli a přání. Svě manžely musely následovat ve všech záležitostech, ženami se platily i prohry v hazardních hrách. Na důkaz své oddanosti byly nuceny, aby vstoupily na pohřební hranici svého zemřelého manžela a zaživa se upálily. Tento zvyk zvaný *satí* se dodržoval do konce 17. století, kdy byl zákonem zakázán i přes odpor, který to vzbudilo v hinduistických náboženských kruzích. I přes formální zákaz se *satí* běžně praktikovalo až do konce 19. století a v některých odlehlých oblastech Indie k němu dochází dodnes. V určitých částech Indie byly ženy nabízeny kněžím jako konkubíny nebo prostitutky, které byly dále vykořisťovány. V jiných regionech byly ženy obětovány hinduistickým božstvům k jejich naklonění nebo přivolání deště. Hinduistické učení dokonce tvrdí i toto:

„Předurčená trpělivost, dutí větru či tornád, oheň pekelný, jed, hadi a oheň nejsou horší než ženy.“

V hinduistických náboženských knihách také stojí:

„Když bůh stvoření stvořil ženy, dal jim lásku k postelím, sedadlům, zkrášlování, odporové touhy, zlost, vzpouru vůči cti a důstojnosti, špatné postoje, chování a jednání.“

Manna Herma Sistra ve svém pojednání o ženách píše toto:

„Žena může žít bez volby nehledě na to, zda je malou dívkou, mladou ženou nebo zralou ženou. Mladá dívka podléhá příkazům a rozhodnutím svého otce, vdaná žena podléhá příkazům a rozhodnutím svého manžela a vdova podléhá příkazům a rozhodnutím svých mužských potomků a nikdy nemůže dosáhnout nezávislosti [po smrti svého manžela]. Vdova se po smrti svého manžela už nikdy nesmí vdát, ale naopak se musí vzdát všeho, co měla ráda z jídla, oděvů a zkrášlování, dokud nezemře. Žena nesmí nic vlastnit nebo držet, protože cokoliv vydělá nebo získá, stává se přímo a okamžitě majetkem jejího manžela.“

Ve výjimečných případech bylo možné, aby žena měla několik manželů najednou.¹ Tím byla v očích společnosti bezpochyby prostitutkou.

Ženy v čínské společnosti

Ženám v čínské společnosti bylo vyhrazeno nízké postavení. Tradičně vykonávaly ta nejopovrhovanější povolání a funkce s nejnižší prestiží. Na mužského potomka se pohlíželo jako na „dar“ bohů a podle toho se s ním jednalo. Oproti tomu dcera musela přetpět mnoho útrap jako třeba podvazování chodidel, kvůli kterému byla zmrzačena a nemohla utéci, a další podobné zvyky. Čínské přísloví říká:

„Naslouchej své ženě, ale nikdy nevěř tomu, co říká.“

Postavení žen v čínské společnosti nebylo o nic lepší než v indické a předislámské arabské společnosti.

Ženy v řecké společnosti

U Řeků měly ženy tak nízké postavení, že muži tvrdili, že ženy jsou pouhým ztělesněním zla. V jejich společnosti neexistoval žádný systém, který by ženy ochraňoval, neměly právo na vzdělání, byly prodávány a kupovány jako zboží, bylo jim upíráno právo na dědictví a pohlíželo se na ně jako na nesvéprávné bytosti bez práva nakládat s majetkem. Ženy po celý život podléhaly vůli mužů a výhradním právem mužů byl i rozvod. Obvyklá situace žen vedla některé řecké myslitele k následujícímu výroku:

„Jméno ženy musí být zamčeno v domě stejně tak, jak se to dělá s jejím tělem.“

Francouzský myslitel Gustave Le Bon ve své knize *Arabská civilizace* o postavení žen v řecké společnosti napsal:

„Řekové obecně považovali ženy za nejnižší stvoření. Nebyly užitečné k ničemu kromě reprodukce a domácích prací. Pokud žena porodila ‚ošklivé, opožděné nebo postižené‘ dítě, muž mohl takové dítě zabít.“

Známý řecký řečník a myslitel Démostenés řekl:

¹ Viz. Haripada Chakrabort, *Hindu Intercaste Marriage in India* (Hinduistické mezikastovní manželství v Indii). Kapitola 3 (Druhy manželství), část 2 (Polyandrie).

„My, řeční muži, vyhledáváme společnost nevěstek k sexuálním radovánkám, přítelkyně a milé se starají o naše každodenní potřeby a ženíme se, abychom mohli mít legitimní potomky.“

Tento výrok vysoce postaveného muže a známého myslitele ilustruje, jaký byl úděl žen ve společnosti, která se řídila takovýmto dvojím metrem a zvrácenou morálkou.

Ženy v římské společnosti

Také na ženy v římské společnosti se pohlíželo jako na méněcenné bytosti, které si nemohly řídit své vlastní záležitosti. Veškeré pravomoci náležely mužům, kteří měli v rukou všechny soukromé i veřejné záležitosti. Muži měli v některých případech dokonce i právo odsoudit svou manželku k trestu smrti, pokud byla obviněna z určitých zločinů. Mezi pravomoci mužů nad ženami v římské společnosti patřilo právo ženu prodat, trestat ji trýznivými tresty, poslat ji do vyhnanství, nebo ji i zabít. Žena musela naprosto ve všem poslouchat muže a neměla ani právo na dědictví.

Ženy v židovské společnosti

Ženy v tradiční židovské společnosti na tom nebyly o mnoho lépe než v předchozích výše zmíněných společnostech. Ve Starém zákoně jsou ženy popsány takto:

„Zaměřil jsem se cele na to, abych poznal a prozkoumal a vyhledal moudrost a smysl *všeho*, abych poznal *i* hloupou svévoli a zřeštěnou pomatenost. A přicházím na to, že trpčí než smrt *je* žena, je-li léčkou, *je-li* její srdce síť a ruce pouta. Kdo je Bohu milý, unikne jí, hříšník jí však bude lapen.“ (Kazatel 7:25-26)

Ve Starém zákoně také stojí:

„Když někdo prodá svou dceru za otrokyni, nebude s ní nakládáno jako *s jinými* otroky. Jestliže se znelíbí svému pánu, který si ji vzal za družku, dovolí ji vyplatit, *ale* nemá právo prodat ji cizímu lidu a naložit s ní věrolomně. Jestliže ji dal za družku svému synovi, bude s ní jednat podle práva dcer. Jestliže on si vezme *ještě* jinou, nesmí ji zkrátit na stravě, ošacení a manželském právu. Jestliže jí nezajistí tyto tři věci, smí ona odejít bez zaplacení výkupného.“ (Exodus 21:7-11)

Tedy když se židovská žena provdala, její poručnictví přešlo z jejího otce na manžela a tím se stala v podstatě jeho vlastnictvím podobně jako jeho dům, otroci či majetek.

Židovské učení a zákony nepřiznávaly dívce dědictví po jejím otci, pokud měl vedle ní nějaké mužské potomky. Starý zákon říká:

„Mluv k Izraelcům takto: Když někdo zemře a nemá syna, převedete dědictví po něm na jeho dceru.“ (Numeri 27:8)

Židovští muži navíc nikdy nespali na společném loži s menstrující ženou, nejedli s ní a nepili. Židé se v minulosti od menstrující ženy zcela oddělovali.

Ženy v křesťanské společnosti

Křesťanští učenci zašli tak daleko, že ženu označili za příčinu „prvotního hříchu“ a zdroj všeho neštěstí. Právě z tohoto důvodu se fyzický vztah mezi mužem a ženou tradičně považoval za nečistý, a to i v rámci právoplatného manželství.

Sv. Troitolian řekl:

„Žena je satanovou cestou do mužova srdce. Žena tlačí muže k ‚prokletému stromu.‘ Žena porušuje Boží zákony a křiví jeho [mužův] obraz.“

Dánský spisovatel Wieth Knudesen popsal postavení středověké ženy takto:

„Ženě se podle katolické víry, která ji považovala za druhořadou, dostávalo velmi málo péče a pozornosti.“

Roku 1586 se ve Francii konala konference, která měla rozhodnout, zda ženy považovat za lidské bytosti. Závěrem této konference bylo:

„Žena je lidskou bytostí, avšak byla stvořena, aby sloužila muži.“

Tato konference tedy ženám přiznala statut lidských bytostí, o čemž do té doby panovaly pochybnosti a nerozhodnost. Účastníci konference navíc ženě nepřiznali plná práva, byla jen následovnicí muže a služkou bez osobních práv. Toto pojetí se někde uplatňovalo až do roku 1938, kdy byly zrušeny právní předpisy zakazující ženám přímo a samostatně spravovat jejich finanční záležitosti a založit si svým jménem bankovní účet.

Evropské ženy trpěly diskriminací a bezprávím po celý středověk, anglické právo dokonce nijak nebránilo ani v prodeji manželky. Nerovnost mezi pohlavími se stále stupňovala, až se ženy dostaly zcela do područí mužů, byly zbaveny svých práv a veškerého majetku – všechn majetek ženy náležel jejímu manželovi. Například francouzské právo až donedávna považovalo ženy za neschopné činit rozhodnutí o jejich vlastním soukromém majetku. Ve článku č. 217 francouzského zákoníku stálo:

„Vdaná žena nemá právo poskytovat, převádět, zaručit se a vlastnit, za úplatu či bezplatně, bez manželovy účasti na kupní smlouvě či bez jeho souhlasu, bez ohledu na to, zda podle manželské smlouvy mají manželé zcela oddělené jmění.“

I přes všechny pozdější změny a novelizace francouzského zákoníku i v současné době vidíme, jaký má toto právní uvažování dopad na vdané francouzské ženy. Takovýto nerovný vztah vykazuje známky mírné formy otroctví.

Vdaná žena navíc svatbou ztrácí své příjmení (rodové jméno) a přejímá rodové jméno svého manžela. Toto samozřejmě symbolizuje, že vdaná žena je pouze následovnicí svého manžela bez vlastní osobní identity.

Známý anglický spisovatel Bernard Shaw řekl:

„Jakmile se žena provdá, podle anglického práva veškerý její osobní majetek přechází na jejího manžela.“

Ženy v západní společnosti trpí ještě jednou nespravedlností: podle katolického učení a dříve i civilního práva bylo manželství trvalým svazkem bez možnosti rozvodu. Manželé se od sebe mohli pouze odloučit. Takovýto odloučení bylo živnou půdou pro mnoho neblahých společenských jevů jako třeba mimomanželské a milenecké vztahy, prostituci i homosexuální vztahy. Navíc vdovy neměly možnost se po smrti svého manžela znovu provdat a vést normální manželský život.

Moderní západní civilizace, která se snaží rozšířit po celém světě, vychází z řeckých a římských základů a ideologicky a nábožensky čerpá z židovsko-křesťanských tradic. Díky pokračujícímu technickému a společenskému pokroku výše zmíněný útlak žen vyvolal očekávanou a přirozenou reakci – vznik hnutí za práva žen, do jehož čela se postavili myslitelé, pedagogové a aktivisté. Kyvadlo se začalo vychylovat opačným směrem a ozývaly se hlasy po absolutní rovnoprávnosti a osvobození od mužského šovinismu a nadvlády. V mnoha moderních sekulárních společnostech ženy opravdu dosáhly v mnoha oblastech rovnoprávnosti, ale rovnost je zároveň vystavila sexuálnímu obtěžování a dvojímu metru, běžným v materialistické kultuře, která ženu vnímá jako sexuální objekt. Následný rozpad rodiny a rozšíření nevázaného sexuálního chování, potratů, homosexuality a se sexuálním uvolněním spjaté kriminality vedly ke společenské protireakci, zejména ze strany náboženských konzervativců. Avšak tyto trendy byly zjevně už příliš silné, než aby se daly zvrátit.

V tomto globálním kontextu a s ohledem na tyto dějinné souvislosti představíme nejdůležitější aspekty ženských práv v islámu a vysvětlíme některé rozšířené omyly. Cílem je ukázat přínosnost následování Alláhova vedení v porovnání s tím, když lidé následují jeden druhého.

Ženská práva v islámu

Islám o ženách pojednává ze všech možných úhlů pohledu, v kontextu jejich vztahu s Alláhem, jejich Pánem a stvořitelem, vztahu k nim samým jakožto lidským bytostem a vztahu s muži, jejich partnery, se kterými přirozeně spoluvytvářejí rodinu. Při čtení následujícího textu je třeba mít na zřeteli, jaká práva ženám přiznávají jiné společnosti v porovnání s tím, jaká práva

ženám dává islám. Je pozoruhodné, že islámské učení se věnuje potřebám a právům ženy v průběhu celého života – jako dcery, sestry, manželky, matky a obecně jako příslušnice islámské společnosti.

Rovnoprávnost mužů a žen v islámu a jejich vzájemně se doplňující role

Na jedné straně je rovnost muže a ženy možná a opodstatněná, protože oba jsou lidskými bytostmi s podobnou duší, mozkem, srdcem, plicemi, údy atd. Na druhé straně je rovnost mezi mužem a ženou nemožná až absurdní kvůli jejich přirozeně rozdílným tělesným, duševním a emočním vlastnostem, sklonům a schopnostem. Mezi těmito dvěma polohami musíme opatrně rozlišovat, kde je rovnost a kde komplementarita.

Pokud je úplná rovnost všech příslušníků stejného pohlaví nemožná, protože se přirozeně liší ve své síle a dalších vlastnostech, bez ohledu na to, zda se jedná o mužské či ženské pohlaví, potom taková rovnost mezi odlišnými pohlavími je už zcela nemožná. Všemocný Alláh v Koránu říká:

{A každou věc jsme v párech stvořili – snad si to připomenete!} (51:49)

Tuto dualitu vykazují dokonce i atomy. Částice a ionty s kladným a záporným nábojem na sebe vzájemně působí a doplňují se a společně tvoří součást celého systému binárního základu života. Většina živých bytostí má k reprodukci mužské a ženské pohlaví. Biologie nás učí, že u všech savců jsou rozdíly mezi pohlavími tvořeny podobnými znaky molekulárních a žlázových struktur. Tyto základní tělesné, psychologické a pohlavní rysy mají vliv i na další oblasti života.

Pro muže je přirozené, že potřebuje a nalézá naplnění po boku ženy a pro ženu po boku muže, protože byli stvořeni jeden z druhého a jeden pro druhého. Oba jsou spolu nerozlučně spjati. Ani nemohou najít naplnění jinde než ve společnosti svého partnera v počestném manželském svazku, jak říká Alláh ﷻ ve vznešeném Koránu, jehož verš jsme již uvedli v předmluvě:

{Lidé, věru jsme vás stvořili z muže a ženy a učinili jsme z vás národy a kmeny, abyste se vzájemně poznali. Avšak nejvznešenější z vás před Bohem je ten, kdo je nejbohobojnější – a Bůh je vševědoucí a dobře zpravený.} (49:13)

V mnoha oblastech jsou si v islámu ženy a muži rovni. Některé příklady budou následovat níže a tato témata budou v různých kontextech dále rozvedena.

- Muži i ženy jsou si rovni ve svém lidství. Islám ženy nepovažuje za zdroj zla ve světě kvůli nějakému „prvotnímu hříchu“, kvůli kterému by Adam ﷻ byl vyhnán z ráje, nebo za příčinu neštěstí světa kvůli otevření Pandořiny skřínky, jak nás o tom zpravují některá náboženská učení či báje.

Nejvyšší Alláh v Koránu říká:

{Lidé, bojte se Pána svého, jenž stvořil vás z bytosti jedině a stvořil z ní manželku její a rozmnožil je oba v množství velké mužů i žen.} (4:1)

Alláh v Koránu také říká:

{Myslí si člověk snad, že sám sobě bude zůstaven? Což nebyl kapkou semene vystříknutého jen? Potom se kapkou přilnavou stal a Bůh jej stvořil a vyrovnal a dvě pohlaví, mužské a ženské, z něho udělal. Což není v moci jeho, aby mrtvým opět život dal?} (75:36-40)

Alláh v těchto verších vysvětluje, že stvořil obě pohlaví z jediného zdroje. Mezi pohlavími není rozdíl v jejich lidství a v rámci lidského druhu jeden doplňuje druhého. Islám zrušil všechny předchozí nespravedlivé zákony, které ženy degradovaly a považovaly je v jejich vlastnostech a povaze za méněcenné. Alláhův prorok ﷺ řekl:

„Ženy jsou vskutku druhou polovinou mužů.“ (Abú Dawúd č. 234, At-Tirmidhí č. 113 a další)

- Po mužích i ženách se požaduje plnění stejných náboženských povinností a konání stejných obřadů. Vyznání víry (*šaháda*), modlitba (*saláh*), povinná almužna (*zakáh*), půst (*saum*) a pouť (*hadždž*) jsou povinné pro obě pohlaví. V některých případech pro ženy platí úlevy z těchto požadavků jako ulehčení v jejich specificky obtížných obdobích. Například s ohledem na zdraví a tělesnou kondici jsou menstruuující ženy a ženy v šestinedělí zbaveny povinnosti modlitby a půstu. Ženy musí dny půstu zmeškané z těchto důvodů nahradit, ale už ne modlitby, protože by to bylo příliš náročné.

- Na obě pohlaví se vztahují podobné odměny na tomto i na onom světě za poslušnost a postihy za neposlušnost, jak říká Alláh ve vznešeném Koránu:

{Kdokoliv zbožné skutky koná, ať muž či žena, a je věřící, toho vzkřísíme k životu překrásnému a věru je odměníme odměnou podle toho nejlepšího, co učinili.} (16:97)

A nejvznešenější Pán také říká:

{Muslimové a muslimky, věřící muži a věřící ženy, poslušní a poslušné, pravdomluvní a pravdomluvné, trpěliví a trpělivé, pokorní a pokorné, dárci a dárkyně almužny, postící se muži a postící se ženy, cudní a cudné, muži a ženy hojně Boha vzpomínající – těm všem Bůh věru připravil odpuštění i odměnu nesmírnou.} (33:35)

- Ženy mají tytéž morální povinnosti a mají nárok na stejná obecná práva jako muži – na úctu a ochranu počestnosti, osobní integrity a cti, atd. Jakýkoliv dvojnásobek je nepřipustný. Pokud například někdo falešně obviní počestnou ženu z cizoložství či smilstva, je veřejně potrestán úplně stejně, jako kdyby hanobil muže. Nejvyšší Alláh v Koránu říká:

{Ty, kdo vrhají podezření na počestné ženy a pak nepřivedou čtyři svědky, zbičujte osmdesátí ranami a nepřijímejte od nich již nikdy žádné svědectví, neboť to jsou hanebníci.}

(24:4)

- Ženy mají stejné schopnosti a právo provádět finanční operace a vlastnit majetek. Podle islámského práva mohou ženy vlastnit, kupovat, prodávat a provádět jakékoliv finanční operace bez jakýchkoli omezení, aniž by k tomu bylo třeba poručníka, což ani v moderní době není v mnoha společnostech vůbec běžné.

- Islám popisuje muže, který ctí a respektuje ženy a chová se k nim spravedlivě, jako charakterního člověka se zdravou osobností, zatímco muž špatně zacházející se ženami je považován za bezcharakterního a špatného. Alláhův prorok ﷺ řekl:

„Nejúplnějším věřícím je ten s nejlepším charakterem a nejlepším z vás je ten, kdo je nejlepší k ženám.“ (At-Tirmidhí č. 1162, ověřeno.)

- Islám dává ženám stejná práva na vzdělání a intelektuální rozvoj. Alláhův prorok ﷺ řekl:

„Usilovat o vědění je povinností každého muslima (tj. mužů i žen).“ (Ibn Mádža č. 224 a Al-Bajhaqí, ověřeno)

Muslimští učenci se shodli, že výraz „muslim“ ve zjevených textech se vztahuje na muže i ženy, z čehož vychází také výše uvedené vysvětlení v závorce. Islám tedy ženám dává stejný nárok na vzdělání, aby i ony mohly pochopit své náboženské a společenské povinnosti a oba rodiče pak nesou zodpovědnost za výchovu dětí v souladu se správným islámským vedením. Ženy mají při výchově dětí určité úkoly, které odpovídají jejich schopnostem, a muži mají navíc ještě odpovědnost a povinnost finančně zajišťovat, zaopatřovat a chránit rodinu.

Prorok ﷺ řekl:

„Kdokoliv se stará o dvě dívky, dokud nedosáhnou dospělosti, on a já přijdeme v den zmrtnýchvstání takto.“ Alláhův posel ﷺ pak ukázal spojené prsty. (Muslim č. 2631)

O otrokyních v dětském věku Alláhův prorok ﷺ řekl:

„Kdokoliv má u sebe dívku (ve svém poručnictví v rámci otroctví) **a vychová ji k nejlepšímu chování, dobře ji učí a poté ji propustí a ožení se s ní, dostane dvojnásobnou odměnu.“** (Bucháří č. 97 a Muslim č. 154)

- Muži a ženy mají podobné povinnosti a zodpovědnost za společenskou nápravu, podle svých schopností. Muži i ženy nesou stejnou zodpovědnost za příkazování vhodného a zakazování zavrženíhodného, jak nejvyšší Alláh říká v Koránu:

{Věřící muži a věřící ženy jsou si vzájemně přáteli a příkazují vhodné a zakazují zavrženíhodné, dodržují modlitbu, dávají almužnu a jsou poslušní vůči Bohu a Jeho Poslu. Nad těmi se Bůh věru slituje, neboť Bůh mocný je i moudrý.} (9:71)

- Pro muže i ženy platí dané a určené právo na spravedlivý podíl na majetku, stejně jako mají povinnost podle daného výpočtu platit povinnou almužnu (*zakáh*). Na tomto se jednoznačně shodli všichni muslimští učenci. Žena má svůj určený podíl na dědictví, jak bude podrobněji vysvětleno dále, což bylo v mnoha jiných společnostech zcela nemyslitelné.

Alláh ﷻ říká:

{Mužům náleží podíl z toho, co zůstavili rodiče a blízcí příbuzní, a ženám náleží podíl z toho, co zůstavili rodiče a blízcí příbuzní – ať již je toho málo, nebo mnoho – jako podíl určený.} (4:7)

- Žena může stejně jako muž někomu poskytnout azyl a útočiště mezi muslimy. Nejvyšší Alláh říká:

{Požádá-li tě některý z modloslužebníků o ochranu, mu ji poskytni – aby mohl slyšet slovo Boží. Potom jej nech dospět do místa pro něj bezpečného.} (9:6)

Alláhův posel ﷺ řekl:

„... a ochrana muslimů je jedna a ten nejposlednější z nich může poskytnout ochranu. A kdokoliv si usurpuje práva muslima, pak je na něm prokletí Alláha, Jeho andělů a všech lidí a nebude od něho přijato žádné pokání, ani výkupné...“ (Bucháří č. 3008)

Dalším důkazem je známý příběh Umm Hání', jež poskytla ochranu modloslužebníkovi, který u ní hledal útočiště v den dobytí Mekky, když mu její příbuzný vyhrožoval zabitím kvůli nějakému konfliktu z minulosti. Alláhův posel ﷺ řekl:

„Ochraňujeme a poskytujeme útočiště komukoliv, komu ty poskytněš útočiště, Umm Hání'.“ (Bucháří č. 350)

Tyto stručné příklady některých práv jsou pouze ilustrací všeobsažnosti islámské právní vědy.

Ženy jako děti a dcery

Nejvyšší Alláh ve vznešeném Koránu zdůrazňuje, jak je důležité a nezbytné zachovat život a poskytnout náležitou péči novorozenci, což je prvotním právem dítěte:

{Nezabíjejte děti své z obavy před zchudnutím, vždyť My jim i vám obživu ušetříme. A jejich zabíjení je hříchem velkým.} (17:31)

Islám po rodičích požaduje, aby své děti pojmenovali krásnými jmény, náležitě o ně pečovali, postarali se o všechny jejich potřeby, v rozumné míře s ohledem na prostředky rodičů je zajišťovali a zajistili jim úctu a slušný a počestný život.

V autentickém výroku Prorok ﷺ řekl:

„Alláh vám věru zakázal neposlušnost a nevděčnost vůči matkám a pohřbívát vaše dcery zaživa...“ (Bucháří č. 1407 a Muslim č. 593)

Nejvyšší Alláh v Koránu říká:

{Matky kojí děti své plné dva roky, a to je pro toho, kdo chce, aby bylo dovršeno kojení. Na otci dítěte pak spočívá výživa i oblékání matek podle zvyklosti uznané.} (2:233)

Péče a opatrování je nejdůležitějším právem dětí po právu na kojení matkou. Matka má nárok mít dítě, syna i dceru, ve své péči v počátečních stádiích života mezi prvním a třináctým až čtrnáctým rokem věku. Toto se uplatňuje obzvláště v případě rozvodu. Islám dává ženě nárok na opatrovnictví jejího dítěte během dětství proto, že má obecně větší sklon o dítě pečovat a je vnímavější k jeho potřebám. Podle Abd Alláha bin Amra ؓ k Prorokovi ﷺ přišla žena a stěžovala si na svého manžela:

„Své dítě jsem jako zárodek nosila ve svém lůně, svým prsem jsem ho kojila a dlouho jsem ho chovala na svém klíně. Teď se se mnou jeho otec rozvedl a chce mi mé dítě vyrvat!“ On ﷺ řekl: „**Ty si zasloužíš opatrovnictví dítěte víc, dokud se znovu neprovdáš.**“ (Abú Dawúd č. 2276 a jiní)

Rodiče se musí ke všem svým dětem chovat milosrdně a soucitně. Abú Hurajra ؓ vyprávěl:

Alláhův posel ﷺ líbal Hasana ibn Alího (svého vnuka) v přítomnosti Aqra'a ibn Hábise at-Tamímího, který řekl: „Mám deset dětí a nikdy jsem žádné z nich nelíbal.“ Nato se na něho Prorok ﷺ podíval a odpověděl: „**Kdo nemá milosrdenství, nedostane se mu milosrdenství.**“ (Bucháří č. 5651)

Islámské právo po rodičích vyžaduje, aby se o své děti starali a věnovali jim pozornost, a to se týká zejména dívek s jejich specifickými potřebami.

Prorok ﷺ také řekl:

„Kdokoliv se stará o dvě dívky, dokud nedosáhnou dospělosti, on a já přijdeme v den zmrtvýchvstání takto.“ Alláhův posel ﷺ pak ukázal spojené prsty. (Muslim č. 2631)

Islámské právo a učení nařizují, aby rodiče své děti vychovávali nejlepším způsobem a poskytovali jim dobré a prospěšné vzdělání. Alláhův prorok ﷺ řekl:

„Pro člověka je dostatečným hříchem, když zanedbá ty, za jejichž péči je zodpovědný.“ (Muslim č. 996)

Podle Ibn Umara ؓ Alláhův posel ﷺ řekl:

„Každý z vás je pastýřem a každý z vás je zodpovědný za ty ve své péči. Vládce je

pastýřem a je zodpovědný za své občany. Muž je pastýřem své rodiny a je za ni zodpovědný. Žena je pastýřkou manželova domu a je zodpovědná za vše, co má na starosti. Sluha je pastýřem majetku svého pána a je zodpovědný za vše, co má na starosti. Každý z vás je pastýřem a každý z vás je zodpovědný za vše, co má na starosti.“ (Bucháří č. 853 a Muslim č. 1829)

Islám nařizuje spravedlnost ve všech záležitostech a tato obecná zásada se vztahuje na všechny děti bez ohledu na pohlaví. Nejvyšší Alláh v Koránu říká:

{Bůh zajisté přikazuje spravedlnost, dobré skutky i štědrost vůči příbuzným a zakazuje necudnost, zavrženíhodné skutky a vzdornost a varuje vás – snad toho pamětlivi budete.} (16:90)

'Á'iša , Prorokova manželka a matka věřících, řekla:

„K mým dveřím přišla chudá žena se svými dvěma malými dcerami v náruči. Dala jsem jim tři datle (protože jsem nic jiného neměla). Ona dala každé dívce jednu datli a třetí si nesla k ústům, aby ji snědla. Obě dcery na ni naléhaly, aby jim dala víc, tak poslední datli rozpůlila a každé dceři dala půlku. Obdivovala jsem, co ta žena udělala, a vyprávěla jsem tu příhodu Alláhovu poslu , který poté, co ji vyslechl, řekl: **„Vskutku Alláh pro ni za tento její skutek určil ráj“** nebo **„za tento její skutek ji osvobodil od pekla.“**“ (Muslim č. 2630)

A na konci jiného autentického výroku řekl:

„Kdokoliv je zkoušen útrapami při péči o tyto dcery, zaštití ho před peklem.“ (Bucháří č. 1352 a Muslim č. 2629)

Islám vyzývá k materiální i citové spravedlnosti a spravedlivému jednání obou rodičů vůči jejich dětem bez ohledu na pohlaví. Syn nemá mít zvláštní výsady oproti dcerám či naopak.

Alláhův prorok řekl jednomu ze svých společníků, který dal dárek pouze jednomu ze svých dětí: **„Dal jsi podobně všem svým dětem?“** On řekl: „Ne.“ Prorok řekl: **„Obávej se Alláha a buď spravedlivý ke všem svým dětem.“** (Muslim č. 1623)

Islám zdůrazňuje význam péče o sirotky. Osiření má na dítě hluboký duševní, duchovní a citový dopad. Tato situace může někdy u dítěte vést k odchýlení od správné cesty či zatrpklosti, zejména pokud sirotek žije ve společnosti, která mu neposkytuje náležitou péči, nenaplnuje jeho potřeby a není k němu laskavá a milosrdná.

Islám věnuje sirotkům, chlapcům stejně jako dívkám, zvláštní pozornost. Po nejbližších příbuzných požaduje, aby se o sirotka dobře postarali. Pokud nemá příbuzné, pak se zajištění péče stává zodpovědností islámského státu. Nejvyšší Alláh v Koránu říká:

{Co sirotka se týče, toho neutiskuj.} (93:9)

Alláh v Koránu také říká:

{Ti, kdož nespravedlivě pohlcují majetky sirotků, věru pohlcují to, co v břichách jejich v oheň se promění, a spáleni budou jeho plameny.} (4:10)

Alláhův prorok ﷺ řekl:

„Věru vyhlašuji závažnost práv dvou slabých: sirotka a ženy.“ (Hákim č. 211 a Tabaráni)

Z toho vyplývá, jak závažným hříchem je dopustit se jakékoliv nespravedlnosti vůči těmto dvěma, kteří jsou kvůli svému slabšímu společenskému postavení často opomíjeni a mohou jim být upírána jejich práva.

Alláhův prorok ﷺ také řekl:

„Vyhněte se sedmi nejhorším hříchům, které vedou ke zničení.“ Společníci se otázali: „Proroku Alláhův, které jsou tyto hříchy?“ On řekl: **„Přidružovat jiné k uctívání Alláha, provádět čarodějnictví, zabít lidskou duši bez spravedlivého důvodu, obchodovat s úrokem, pohlcovat majetek sirotka, utíkat z bitvy a obviňovat nevinnou, ctnostnou věřící ženu z cizoložství.“** (Bucháří č. 2615 a Muslim č. 89)

Existuje celá řada dalších Prorokových výroků, které věřící muslimy nabádají k péči o sirotky, aby je podporovali, dobře se o ně starali, byli k nim laskaví a projevovali jim lásku a náklonnost. Prorok ﷺ například řekl:

„Já a opatrovník sirotka budeme v ráji jako tyto dva.“ Poté ukázal svůj ukazovák a prostředník. (Bucháří č. 4998)

Islám se stará také o zabezpečení nemanželských dětí, které bez jakékoliv viny ze své strany přišly o zájem rodičů. Islámská vláda se o takové děti musí postarat stejně jako o všechny další sirotky, aby se z Alláhovy vůle mohly stát platnými a prospěšnými občany. Alláhův prorok ﷺ řekl obecně o prokazování dobra:

„... máte odměnu (za konání dobra) pro každou živou bytost.“ (Bucháří č. 2334)

Podle islámského práva mají otcové (či poručníci) povinnost zeptat se ohledně manželství na názor své dcery, protože její souhlas je základní podmínkou pro platnost manželství. Na dceru nesmí být vyvíjen žádný nátlak a nabídku k sňatku může zcela svobodně přijmout či odmítnout.

Alláhův prorok ﷺ řekl:

„Rozvedená nebo vdova by neměla být provdána bez svého souhlasu a panna nesmí vstoupit do manželství, pokud nedá svůj souhlas.“ Lidé se zeptali: „A jak vyjádří svůj souhlas, posle Alláhův?“ On řekl: **„Mlčením.“** (Tj. ze studu, avšak nevyjádří nesouhlas.) (Bucháří č. 4843)

A podle dalšího výroku:

„Za Prorokem ﷺ přišla žena a řekla: ‚Můj otec mě provdal za svého synovce, aby si tím zvýšil společenské postavení.‘ Prorok ﷺ jí dal na vybranou a ona řekla: ‚S tím, co můj otec udělal, souhlasím, ale chtěla jsem, aby ostatní ženy věděly, že na to jejich otcové nemají právo.‘“ (Ibn Mádža č. 1874)

Ženy jako manželky

Nejvyšší Alláh v Koránu říká:

{A patří k Jeho znamením, že vám z vás samých manželky stvořil, abyste u nich klid našli. A vložil mezi vás lásku a dobro – a věru jsou v tom znamení pro lidi přemýšlivé.} (30:21)

Jedním z velkých znamení Alláhovy laskavosti, milosrdenství a moci je, že lidem stvořil protějšky z nich samých, aby u sebe vzájemně mohli nalézt útěchu, potěšení a pomoc.

Základní jednotkou společnosti je rodina a muslimskou rodinu tvoří partnerství manžela a manželky. Oba manželé mají podle islámu určitá práva a povinnosti, jejichž cílem je zajistit úspěšné fungování rodiny a vytvořit klidný domov. V následujícím textu se zaměříme pouze na práva manželky.

Věno

Na věno má při svatbě nárok každá nevěsta. Manželská smlouva je platná a má všechny náležitosti pouze tehdy, když je určeno věno. Tohoto práva se před uzavřením manželské smlouvy nelze vzdát, ani kdyby s tím nevěsta souhlasila. Věno náleží ženě vstupující do manželství a po splnění podmínek manželské smlouvy se svým majetkem může svobodně nakládat, jak uzná za vhodné. Nejvyšší Alláh v Koránu říká:

{A dávejte ženám obvěnění jako dar; jestliže vám z laskavosti dají něco z toho, tedy toho užijte ve zdraví a spokojenosti.} (4:4)

Pokud se manžel později rozhodne s manželkou rozvést, nesmí si nic z věna vzít zpátky, jak říká Alláh ve vznešeném Koránu:

{A jestliže chcete vyměnit jednu manželku za jinou a dali jste jedné z nich *qintár*, pak od ní neberte při rozvodu nic. Což snad byste to chtěli vzít, dopouštějíce se tak nečestnosti a hříchu zjevného? A jak byste jí to mohli vzít, když jste byli jeden s druhým úzce svázáni a ony od vás již přijaly závazek pevný?} (4:20-21)

Tento verš ukazuje vedle významu a posvátnosti manželského slibu a důvěrnosti manželského vztahu také právo manželky na celé věno v případě rozvodu. Nejvyšší Alláh v Koránu říká:

{Vy, kteří věříte! Není vám dovoleno získávat ženy jako dědictví proti vůli jejich; neutiskujte je jen proto, abyste si mohli odnést část toho, co jste jim dříve darovali, leda že by se dopustily zjevné hanebnosti. A zacházejte s nimi podle zvyklostí uznaných! Jestliže k nim cítíte odpor, je možné, že cítíte odpor k něčemu, do čeho Bůh vložil velké dobro.} (4:19)

Tento verš manželce zajišťuje její práva a úplnou spravedlnost i tehdy, pokud k ní muž z nějakého důvodu pocítuje nevráživost. Totéž vyplývá z výroku Alláhova posla ﷺ, který podle Abú Hurajry ﷺ řekl:

„Věřící nesmí nenávidět věřící ženu (tj. manželku), protože když nenávidí jednu její vlastnost, jiná [vlastnost] se mu bude líbit.“ (Muslim č. 1469)

Materiální zabezpečení

Manžel musí manželku a svou rodinu podle svého postavení a prostředků dostatečně a důstojně zabezpečovat. Alláh říká:

{Necht' ten, kdo je blahobytný, dává úměrně k blahobytu svému a necht' ten, jehož obživa je odměřena, dává z toho, co Bůh mu uštědřil. A Bůh neukládá duši žádné více než to, co sám jí dal. A Bůh po těžkostech přinese ulehčení.} (65:7)

Pokud dostatečně majetný muž odmítá vynakládat prostředky na svou rodinu úměrně svým majetkovým poměrům a manželka má k jeho majetku přístup, může si z něho vzít tolik, kolik uspokojí její základní potřeby a potřeby dětí, bez plýtvání a přehánění. Hind bint 'Utba ﷺ přišla za Prorokem ﷺ a stěžovala si na svého manžela:

„Můj manžel je lakomý a nevydává dostatečně na mně a své děti.“ On ﷺ odpověděl: **„Vezmi si, co postačí tobě a tvému dítěti, v rozumných mezích.“** (Buchárí č. 5049)

Pokud se manžel dostane do finančních potíží a není schopen uspokojovat finanční potřeby své rodiny, nebo pokud svou manželku na dlouhou dobu opustí a manželce tím způsobí újmu, má manželka nárok obrátit se na soud a žádat zrušení manželství, jak vyplývá z posudků islámských právníků.

Alláhův prorok ﷺ tato práva vysvětlil v tomto výroku:

„Obávejte se Alláha ohledně žen, protože jste si je vzali s Alláhovou přísahou a přiblížili se k nim na základě Alláhových svatých slov. Vaším právem je, že nikdo, kdo se vám nelíbí, nebude sedět na vašem lůžku (nebo polštářích) a pokud k tomu dojde, můžete je lehce bít. A ony mají právo na živení a šacení v rozumné míře.“ (Muslim č. 1218)

Prorok ﷺ svému společníku Sa'adovi ibn Abí Waqqásovi ﷺ řekl:

„Nevydáš nic na svou rodinu usilující o odměnu od Alláha, aniž by tě za to odměnil, i kdyby to bylo sousto, které vložíš do úst své manželce.“ (Bucháří č. 2592 a Muslim č. 1628)

Spravedlnost a rovnost

Muži, kteří mají více než jednu manželku, s nimi musí jednat spravedlivě a žádné z nich nenadržovat. To se týká finančního zajištění, ošacení, bydlení, trávení času, sdílení starostí a intimního soužití. Alláh říká:

{Bojíte-li se, že nebudete spravedliví k sirotkům... berte si za manželky ženy takové, které jsou vám příjemné, dvě, tři, a čtyři; avšak bojíte-li se, že nebudete spravedliví, tedy si vezměte jen jednu nebo ty, jimiž vládne pravice vaše. A tak se nejlépe vyhnete odchýlení.} (4:3)

Alláhův prorok ﷺ řekl:

„Ten, kdo má dvě ženy a tíhne k jedné více než k druhé, přijde v den zmrtnýchvstání s jedním spadlým bokem.“ (Abú Dawúd č. 2133, At-Tirmídhí č. 1141 a další, ověřeno)

Z toho vyplývá, že se manžel musí ke všem svým manželkám chovat spravedlivě a s rovností. Je varován před přísným trestem na onom světě, jímž bude ochrnutí a deformita, stejně jako on na tomto světě deformoval práva jedné ze svých manželek.

Manželovi není povoleno, aby se svou manželku jakkoliv špatně zacházel – týráním, způsobováním těžkostí, trápením, přetěžováním, urážkami, bitím, zneužíváním jejích peněz a majetku, zákazem vycházení za povoleným účelem atd. – ve snaze přimět ji, aby se svým majetkem vykoupla a manžel jí pak umožnil rozvod. Islámské právo však manželovi umožňuje, aby manželku v určitých ohledech usměrnil, pokud se chová nemorálním a ostudným způsobem, což škodí rodině, celé společnosti i společenskému řádu. Účelem takových opatření je, aby se pokud možno vrátila ke vhodnému chování. Pokud se žena i nadále chová nepřijatelně a její chování vede k podezření, že se dopouští přímo nevěry, manžel jí může nabídnout rozvod, stejně jako ona může žádat o „chul“, tedy o ukončení manželské smlouvy kvůli špatnému chování ze strany manžela.

Ochrana

Manžel musí svou manželku a děti chránit před vší možnou újmou a nemorálností, jak je nejlépe schopen. Alláh říká:

{Vy, kteří věříte! Střeďte sebe i rodiny své před ohněm, jehož palivem budou lidé a kamení. Na něj dohlížíjí andělé přísní a silní, kteří se neodvážjí neuposlechnout Boha v ničem, co jim přikázal, a vykonají vše, co jim bylo poručeno.} (66:6)

Vše, co chrání před nepovolenými a hanebnými skutky, je chvályhodné, vyjma přehánění a extrémismu.

Alláhův prorok ﷺ v ověřeném výroku řekl:

„Vskutku Alláh žárlí a věřící žárlí. Alláh žárlí, když vidí věřícího provádět nepovolené činy...“ (Bucháří č. 4925 a Muslim č. 2761)

Soužití, péče a intimní vztah

Manžel musí se svou manželkou žít počestně, laskavě a v úctě. Když doma odpočívá, musí si udržovat slušný, čistý a přijatelný vzhled, stejně jako se mu totéž líbí u manželky, protože je to výrazem jejich vzájemné úcty a ohleduplnosti. Alláhův prorok ﷺ v tomto výroku vybízel k dobrému chování a vysvětloval obecnou zásadu ohledně dobrého charakteru:

„Nejúplnější věřící je ten s nejlepším charakterem a nejlepší z vás je ten, kdo je nejlepší k ženám.“ (At-Tirmidhí č. 1162 a Ibn Hibbán, ověřeno)

Alláhův posel ﷺ si sám spravoval oblečení a boty a pomáhal svým manželkám s jejich každodenními pracemi. Jeho manželka 'Á'íša ؓ byla jednou dotázána, co Alláhův posel ﷺ dělal, když byl doma. Odpověděla:

„Sloužil a pomáhal své rodině a když uslyšel volání k modlitbě, odešel se modlit.“ (Bucháří č. 644)

Alláhův posel ﷺ byl vždy a ke všem příjemný a laskavý a se svou rodinou se také bavil a s úctou i vtipkoval. Alláhův prorok ﷺ řekl:

„Vše, co neobsahuje vzpomínání Alláha, je pouze zábavou a hrou, vyjma čtyř: bavit se a hrát si s manželkou, cvičit koně, jít mezi dvěma místy a učit se plavat.“ (An-Nasá'í č. 8939, ověřeno)

Z tohoto výroku vyplývá, že většina zábavy je pouze hra a ztráta času a je tedy bez odměny, s výjimkou toho, co je zmíněno ve výroku. Uvedené činnosti jsou užitečné a povolené a naplňují odůvodněný a prospěšný cíl. Alláhův prorok ﷺ byl také proslulý tím, že si vesele, ale s úctou hrál a vtipkoval se členy své rodiny. Příklad takové zábavy během cestování s Prorokem ﷺ uvedla 'Á'íša ؓ, matka věřících:

„Závodila jsem s ním (Prorokem) a předběhla jsem ho. Když jsem přibrála, (znovu) jsem s ním závodila a on předběhl mě. Řekl: **„Toto je za tamto předběhnutí.“**“ (Abú Dawúd č. 2578)

Podle svědků Alláhův posel ﷺ po večerní modlitbě před spaním chvíli seděl se členy své rodiny, mluvil s nimi, dělal jim společnost a projevoval jim laskavost. V autentickém výroku Ibn 'Abbás ؓ vyprávěl:

„Jednu noc jsem spal v domě Majmúny (jeho tety a Prorokovy manželky), abych viděl

Prorokovu noční modlitbu. Po nějakou dobu mluvil se svou manželkou a poté spal. Později v noci se probudil a modlil se, co pro něho Alláh předeepsal.“ (Bucháří č. 4293 a Muslim č. 763)

Nejvyšší Alláh v Koránu říká:

{A věru máte nyní v poslu Božím příklad překrásný pro každého, kdo doufá v Boha a v den poslední a kdo Boha hojně vzpomíná.} (33:21)

Alláhův prorok ﷺ je tedy pro nás všechny, věřící muslimy, nejlepším příkladem k následování. Muslimové by měli Prorokův vzor následovat ve všech svých záležitostech, osobních i veřejných, po celý svůj život.

Veškeré soukromé záležitosti manželky je třeba držet v tajnosti a její nedostatky před ostatními skrývat. Žádné soukromé věci se nesmějí dostat na veřejnost a nesmějí se sdílet jako konverzační téma ani s nejbližšími přáteli. Alláhův posel ﷺ řekl:

„Jedním z nejhorších lidí v Alláhových očích v den zmrtvýchvstání je muž, který má intimní styk se svou manželkou, nebo manželka se svým manželem, a poté jeden z nich tyto soukromé věci odhalí ostatním.“ (Muslim č. 1437 a jiní)

Vdaná žena má právo trávit noci se svým manželem a dosáhnout sexuálního potěšení a uspokojení. Toto právo je jedním z nejméně zdůrazňovaných práv v islámu a je na stejné úrovni jako mužovo právo na uspokojení. Podle islámského práva je manžel povinen naplňovat sexuální práva své manželky a zajistit jí uspokojení, aby se tím předešlo případným sklonům k nepovoleným činům. Manželka, stejně jako každá jiná žena, cítí silnou potřebu být milována a naplňovat své přirozené a oprávněné tělesné touhy.

Islám manželovi zakazuje oddávat se fyzickým skutkům uctívání, jako jsou dobrovolné modlitby a půst, pokud ho to odvádí od naplňování tělesných, sexuálních a společenských potřeb jeho manželky. Salmán Al-Fárisí ﷺ vyprávěl známý příběh:

Šel jsem navštívit svého bratra ve víře Abú Ad-Dardá'a a po příchodu mě pozdravila jeho manželka Umm Ad-Dardá', která byla v zanedbaném stavu. Když jsem to viděl, zeptal jsem se jí: „Co s tebou je, proč jsi v takovém stavu a nevěnuješ pozornost svému manželovi?“ Ona odpověděla: „Tvůj bratr Abú Ad-Dardá' se nezajímá o tento svět a jeho záležitosti. Noci tráví v modlitbách a ve dne se posti.“ Když přišel Abú Ad-Dardá', přivítal Salmána a nabídl mu jídlo, Salmán řekl: „Proč nejíš se mnou?“ Abú Ad-Dardá' odpověděl: „Postím se.“ Salmán řekl: „Při Alláhu, musíš půst přerušit a pojíst se mnou.“ Abú Ad-Dardá' přerušil půst a najedl se se Salmánem. Salmán u Abú Ad-Dardá'a zůstal přes noc a Abú Ad-Dardá' v noci vstal, aby se modlil noční modlitbu, ale Salmán ho zarazil a řekl mu: „Tvé tělo má vůči tobě určitá práva, tvůj Pán má vůči tobě určitá práva a tvá rodina má vůči tobě určitá práva. Některé dny se posti a jiné dny půst přeruš a přibliž se ke své manželce. Každému dej jeho právo.“ Krátce před svítáním Salmán povolil Abú Ad-Dardá'ovi vstát a modlit se. Oba vstali, vykonali očistu, modlili se a poté šli do mešity na ranní modlitbu. Po skončení modlitby s Alláhovým prorokem ﷺ Abú Ad-Dardá' Prorokovi ﷺ vyprávěl, co se stalo. Alláhův Prorok ﷺ řekl: „Salmán řekl pravdu.“ (Bucháří č. 1867)

Vzhledem k potřebám manželky by manžel neměl dlouhodobě pobývat mimo domov. Chalífa Umar ibn Al-Chattáb ﷺ po poradě se svou dcerou Hafsou ﷺ určil dobu, po kterou žena dokáže trpělivě snášet manželovu nepřítomnost, na šest měsíců.

Abdurrazzáq a další vyprávěli známý příběh:

Umar ibn Al-Chattáb při svých nočních obchůzkách slyšel nějakou ženu naříkat:

*Noc se stala dlouhou a její konec temným a černým,
Spánek se mi vyhýbá, protože nemám s kým laškovat, bez milence,
Kdyby nebylo toho, jehož trůn je na nebesích,
Pelesti tohoto lůžka by se rozvlnily, rozechvěly a roztřáslly.*

Ráno za ní zašel a zeptal se jí na důvod její básně a ona odpověděla, že jí manžel odešel s vojskem na dlouhou výpravu. Umar se poté poradil se svou dcerou Hafsou, jak dlouho dokáže žena trpělivě čekat na návrat svého manžela. Po určitém váhání a rozpacích, když ji přesvědčil, že jde o záležitost obecného blaha muslimů, odpověděla, že šest měsíců.

Od té doby Umar ukončoval výpravy do šesti měsíců, aby se muži mohli do té doby vrátit ke svým manželkám.

Toto období je přibližné, protože podle okolností se může zkrátit či prodloužit. Manželka může snášet nepřítomnost svého manžela déle než šest měsíců, nebo může požadovat, aby se vrátil dříve. Manžel nesmí oprávněný nárok své manželky odmítat či popírat bez pádného důvodu.

Manžel nesmí přijímat žádná finanční rozhodnutí za svou manželku, pokud mu k tomu nedala svolení. Manžel dále nemá právo využívat manželčiny finanční zdroje bez jejího souhlasu.

Muž by se s manželkou měl také poradit ohledně důležitých rodinných rozhodnutí, záležitostí dětí a dalších záležitostí, které se týkají obou manželů. Není rozumné, aby muž vnucoval svoji vůli ostatním členům rodiny, aniž by naslouchal mínění manželky, pokud jsou její názory moudré a podložené. V tomto směru nám dal praktický příklad Alláhův prorok ﷺ. V den uzavření dohody s Kurajšovci Prorok ﷺ přikázal svým společníkům, aby si oholili hlavy a ukončili stav poutního zasvěcení (*ihrám*), avšak oni se zdráhali a se splněním jeho příkazu otáleli. Jeho manželka Umm Salama ﷺ mu poradila, aby to udělal sám a pak předstoupil před své společníky. Alláhův prorok ﷺ se zařídil podle doporučení své manželky a udělal to tak, jak navrhovala. Když společníci spatřili jeho skutek, všichni pospíchali, aby Prorokův ﷺ pokyn rychle splnili.

Manžel nesmí poukazovat na každou drobnou chybu, které se jeho manželka může dopustit. Alláhův prorok ﷺ například řekl:

„Manžel by se neměl vrátit domů z cesty pozdě v noci (tj. bez předchozího ohlášení svého příjezdu.)“ (Buchárí č. 4948 a Muslim č. 715)

Cílem tohoto doporučení je, aby se manželka mohla učesat a upravit a aby ji manžel nenalezl neupravenou, což by mohlo vést k jeho rozladěnosti. Samozřejmě s moderními komunikačními prostředky mohou manželé manželkám oznámit svůj příjezd s předstihem, ať už se vracejí během

dne či pozdě v noci.

Povinností manžela je být ke své manželce laskavý, pozorný, sdílný a projevovat o ni zájem. Musí s ní jednat upřímně, slušně, trpělivě a se zájmem a mít na zřeteli její ženskou přirozenost. Ženy oceňují, když je muž něžně miluje a dobře se o ně stará. Manžel musí své manželce projevovat svou náklonnost, lásku, ocenění, úctu a skutečný zájem.

Rozvod je v islámu upraven tak, aby byla chráněna práva a zájmy žen, a aby byl dostatek příležitostí a času na usmíření. Toto téma bude podrobněji rozebráno dále, nyní zmiňme alespoň to, že při rozvodu, stejně jako v manželství, se člověk musí chovat slušně a zdvořile, aby byla zachována práva obou stran, jak říká moudrý Alláh:

{Rozvod je možný dvakrát, potom lze podržet manželku podle správné zvyklosti nebo ji propustit v dobré vůli.} (2:229)

Ženy jako matky

Nejvyšší Alláh opakovaně zdůrazňoval práva rodičů obecně a matek zejména. V Koránu říká:

{Pán tvůj rozhodl, abyste nikoho kromě Něho neuctívali a abyste rodičům dobré prokazovali. A jestliže jeden či oba z nich u tebe zestárnou, neříkej jim „Fuj!“ a neodbývej je stroze, nýbrž mluv s nimi slovem laskavým!} (17:23)

V tomto verši je Alláhovo právo na uctívání uvedeno hned vedle práva rodičů a všichni učenci se shodli, že v islámu jsou práva rodičů větší a nadřazená všem ostatním, s výjimkou Alláha.

Poslušnost rodičům má přednost před všemi ostatními, včetně manželky. Toto neznámá, že by manželka měla být jakkoliv ponižována či urážena, pouze že rodiče by měli mít přednost v poslušnosti před všemi ostatními za podmínky, že oni sami jsou poslušni Alláhovi a Jeho Prorokovi ﷺ.

Alláhova spokojenost nebo nespokojenost s člověkem se projevuje ve spokojenosti rodičů s jejich potomkem, jak řekl Prorok ﷺ ve svém výroku:

„Alláhova spokojenost s člověkem je skrze spokojenost rodičů a Jeho nespokojenost je skrze nespokojenost rodičů.“ (Ibn Hibbán č. 429 a At-Tabarání, ověřeno)

„*Birr al-wálidajn*“ znamená být k rodičům poslušný, dobrý a laskavý, dělat jim radost a starat se o jejich potřeby, zejména ve stáří. Starat se o ně se považuje za povinnost a má to přednost před vykonáváním různých dobrovolných skutků uctívání, jako třeba některými formami *džihádu* (tj. úsilí v Alláhově věci). Jeden muž si přišel pro svolení zúčastnit se *džihádu* a Alláhův posel ﷺ se ho zeptal, zda jsou jeho rodiče naživu. Když muž odpověděl kladně, Prorok ﷺ řekl:

„**Vyvíjej tedy úsilí pro ně a snaž se (džáhíd).**“ (Bucháří č. 2842 a Muslim č. 2549)

Dále to potvrzuje autentický výrok od Ibn Mas'úda ﷺ:

„Zeptal jsem se Alláhova proroka ﷺ: „Proroku Alláhův, jaký je nejmilovanější skutek v Alláhových očích?“ On řekl: **„Konání modlitby v její správný čas.“** Zeptal jsem se dále: „Co je po tom, proroku Alláhův?“ On řekl: **„Být dobrý, laskavý, uctivý, poslušný a starostlivý ke svým rodičům.“** Zeptal jsem se dále: „Co je po tom, proroku Alláhův?“ On řekl: **„Úsilí v Alláhově věci.“**“ (Bucháří č. 5625 a Muslim č. 139)

V jiném výroku Abdulláh bin 'Amr bin al-'Ás ﷺ vyprávěl:

K Alláhovu poslu ﷺ přišel muž a řekl mu: „Posle Alláhův, složím ti přísahu, že se vystěhuji a budu usilovat v Alláhově věci a budu se snažit pouze o Jeho odměnu.“ Když to slyšel, Prorok ﷺ se toho muže zeptal: **„Jsou tví rodiče naživu?“** Muž odpověděl: „Ano, proroku Alláhův, oba jsou naživu.“ On ﷺ řekl: **„Usiluješ o odměnu od Alláha?“** Muž odpověděl: „Ano.“ On ﷺ řekl: **„Vrat' se tedy k rodičům a buď jim tím nejlepším a nejlaskavějším společníkem.“** (Muslim č. 2549)

V dalším autentickém výroku Mu'áwija as-Sulamí řekl Alláhovu poslu ﷺ:

„Chci se vydat na *džihád* na Alláhově stezce.“ Alláhův posel ﷺ se ho zeptal: **„Je tvá matka naživu?“** On odpověděl: „Ano.“ On ﷺ řekl: **„Zůstaň s ní, protože ráj je pod jejíma nohama.“** (Ahmad č. 1557 a An-Nasá'í č. 3104, ověřeno)

Toto idiomatické vyjádření ukazuje, nakolik by děti měly projevovat úctu a poslušnost matce a přinášet jí spokojenost a radost neustálým zájmem a péčí, čímž dosáhnou Alláhovy spokojenosti a ráje, slíbené odměny pro všechny správně vedené a oddané věřící.

Matky mají větší právo a zaslouží si více laskavosti, pomoci, dobrého zacházení a společnosti než otcové, protože matka se o děti stará jako první a více trpí každodenními obtížemi při jejich výchově. Podle Buchářího a dalších Abú Hurajra ﷺ vyprávěl:

Za Prorokem ﷺ přišel muž a zeptal se ho: „Proroku Alláhův, kdo si nejvíce zaslouží moji dobrou společnost?“ Alláhův prorok ﷺ odpověděl: **„Tvoje matka.“** Muž se zeptal: „Kdo je po ní?“ On ﷺ řekl: **„Tvoje matka.“** Muž se zeptal znovu: „Kdo je po ní?“ On ﷺ řekl: **„Tvoje matka.“** Muž se zeptal znovu: „Kdo je po ní?“ On ﷺ řekl: **„Tvůj otec.“** (Bucháří č. 5625 a Muslim č. 2548)

Tento výrok stručně vyjadřuje a dokládá, že matky si po celý svůj život zaslouží maximální poslušnost, laskavost a zájem.

Z výroku také vyplývá, že matka má oproti otci trojnásobné právo kvůli strastem, které zažila během těhotenství, porodu, kojení a výchovy.

Nejvyšší Alláh v Koránu říká:

{A uložili jsme člověku laskavost k rodičům jeho – neb nosila jej matka jeho se samými nesnáze a odstavila jej po dvou letech – řkouce: „Bud’ vděčný Mně i rodičům svým – neb u Mne je cíl konečný!} (31:14)

Matky mají přednost před otci ohledně laskavosti, zájmu, pomoci a poslušnosti. V souladu s islámským učením a zásadami je třeba poslouchat a ctít oba rodiče, pokud svým dětem nepřikazují neposlušnost vůči jejich Stvořiteli. Pokud svým dětem přikážou něco, co je neposlušností vůči Alláhu, je třeba je pouze v této konkrétní věci neposlouchat, ale syn nebo dcera musí v ostatních záležitostech i nadále plnit své běžné povinnosti vůči rodičům. Od potomků se očekává, že se o rodiče budou starat, pomáhat jim ve světských záležitostech a zakročí, když je rodiče potřebují. Nejvyšší Alláh v Koránu říká:

{Nutí-li tě však usilovně, abys ke Mě přidružoval něco, o čem nemáš vědění žádné, pak je neposlouchej! Bud’ k nim na tomto světě laskavý podle zvyklosti uznané, avšak následuj cestu těch, kdož kajicně se ke Mně obrátili! Ke Mně se pak uskuteční návrat váš a Já vás poučím o tom, co jste konali.} (31:15)

Rodiče musí jejich muslimské děti ctít, poslouchat je a nabízet jim finanční pomoc, i když jsou jiné víry či náboženství, pokud po svém synovi nebo dceři nepožadují nějaký skutek neposlušnosti vůči Alláhu. Asmá' bint Abú Bakr ﷺ řekla:

„Moje matka, která byla stále pohanka, přišla na návštěvu. Šla jsem se poradit s Alláhovým poslem ﷺ a řekla jsem: ‚Přišla na návštěvu a zajímá se o islám, mám s ní udržovat vztahy?‘ Alláhův posel ﷺ odpověděl: ‚**Ano, samozřejmě, zůstaň ve vztahu se svojí matkou.**‘“ (Bucháří č. 2477 a Muslim č. 1003)

Islám potomky vyzývá, aby se svými matkami jednali s laskavostí, poslušností a zájmem, a aby jim poskytovali veškerou možnou pomoc při jejich každodenních domácích pracích, jak ilustruje následující dlouhý výrok. Abú Hurajra ﷺ vyprávěl, že Prorok ﷺ řekl:

„**Pouze tři děti mluvily už v kolébce. První byl Ježíš ﷺ, syn Mariin. Druhý byl Izraelita v čase Džurajdže, poustevníka, který se v odloučení oddával modlitbě a uctívání Alláha. Jednoho dne ho jeho matka požádala o pomoc, zatímco byl pohroužený ve svých modlitbách. Řekl: ‚Alláhu, není mi jasné, komu mám dát přednost: svým modlitbám k Tobě nebo své matce.‘ Pokračoval v modlitbě a žádosti své matky o pomoc nevěnoval pozornost. Po chvíli jeho matka odešla. Následujícího rána to matka opakovala a Džurajdž opět pokračoval v modlitbě a matčině žádosti o pomoc nevěnoval pozornost. Dalšího dne za ním matka opět přišla a žádala ho o pomoc jako v předchozích dvou dnech a Džurajdž neodpovídal. Když to matka viděla, řekla: ‚Alláhu, než zemře, ať Džurajdž pohlédne do tváře nevěstkám.‘**

V té době Izraelité hluboce obdivovali rozsah a způsob Džurajdžova uctívání, modliteb a odloučení, kterým se věnoval. Velmi krásná a přitažlivá nevěstka, která byla mezi lidmi oblíbená, Izraelitům navrhla: ‚Pokud chcete, mohu Džurajdže pokoušet a svést ho, aby se mnou měl nepovolený styk.‘ Nevěstka se pustila do uskutečnění svého záměru a ze všech sil se snažila Džurajdže svést k nepovolenému styku, avšak její úsilí skončilo nezdarem. Poté se obrátila k pastevcovi, který pásal své stádo poblíž Džurajdžova obydlí, nabídla se mu a pastevec

neváhal. Nevěstka otěhotněla a po porodu obvinila Džurajdže, že je otcem dítěte. Izraelité šli za Džurajdžem do jeho obydlí, vyhnali ho, obydlí zničili a začali ho bít. Zeptal se: „Co se děje? Proč mě bijete?“ Oni řekli: „Smilnil jsi s onou nevěstkou a ona porodila tvé dítě, zatímco jsi předstíral zbožnost.“ Džurajdž řekl: „Přineste mi sem to dítě a umožněte mi, abych se pomodlil a dokázal vám, že nejsem jeho otcem.“ Izraelité Džurajdžovi dovolili, aby se pomodlil, a přinesli dítě. Když Džurajdž skončil své modlitby, přistoupil k dítěti, ukázal mu na břicho a otázal se: „Kdo je tvůj skutečný otec?“ Dítě, které bylo ještě v kolébce, odpovědělo: „Mým otcem je pastevec.“ Když Izraelité uslyšeli, co dítě řeklo a přiznalo, začali Džurajdže líbat a žádat ho o požehnání a řekli: „Máme ti znovu postavit chýši ze zlata?“ On řekl: „Ne. Ale znovu ji postavte z jílu a hlíny, jako byla předtím.“ A oni tak učinili.

Třetím dítětem, které mluvilo v kolébce, bylo dítě, které se kojilo u matčina prsu, když okolo projel krásně oděný rytíř na nádherném koni. Kojící matka řekla: „Alláhu, ať je v budoucnu můj syn jako tento rytíř.“ Když dítě uslyšelo tuto modlitbu své matky, pustilo se prsu a zatímco se samo dívalo na rytíře, řeklo: „Alláhu, ať v budoucnu nejsem jako tento rytíř.“ Poté se dítě opět přisálo k prsu.“

Vypravěč výroku Abú Hurajra ﷺ řekl: „Vzpomínám si, jak Prorok ﷺ napodoboval dítě kojící se u matčina prsu tím, že si dal palec do úst a sál ho.“

„Poté ta kojící matka šla kolem služky, kterou její pán bil a další lidé ji obviňovali ze smilstva a krádeže. Služka stále opakovala: „Alláh mi postačí a On je mým ochráncem!“ Matka řekla: „Alláhu, nedopust', aby mé dítě v budoucnu bylo jako tato žena.“ Když dítě slyšelo, co jeho matka řekla, pustilo se matčina prsu a řeklo: „Alláhu, dej mi, abych v budoucnu byl jako tato žena!“ Když matka slyšela, co její dítě řeklo, obrátila se na ně: „Synu, co s tebou je? Kolem projel krásně oděný rytíř na nádherném koni, vysoce postavený a mocný, přála jsem si, abys byl v budoucnu jako on. Avšak tys odmítl být jako on. Potom když jsme prošli kolem té služky, která byla bita a trestána kvůli obvinění ze smilstva a krádeže, a já jsem se za tebe modlila k Alláhovi, abys nebyl mučen a obviňován jako ona, mou modlitbu jsi také odmítl.“ Dítě řeklo: „Matko, co se týče rytíře, byl tyranem a tak jsem žádal Alláha, abych nebyl jako on. A co se týče bité a obviňované služky, ta ani nesmilnila, ani nekradla. Žádal jsem tedy Alláha, aby mě učinil nevinným a čistým jako je ona.““ (Buchárí č. 3253)

Neposlušnost a neúcta vůči rodičům a neplnění jejich práv je jedním z největších hříchů. Alláhův trest za tento hřích nepřijde pouze na onom světě, ale už i v tomto životě, jak řekl Alláhův posel ﷺ:

„Za dva (druhy hříchů) Alláh uspíší (trest) na tomto světě: násilné překračování a neposlušnost dětí vůči jejich rodičům.“ (At-Tirmidhí č. 2511 a Ibn Mádža č. 4211, ověřeno)

Alláhův posel ﷺ také řekl:

„Vskutku, Alláh vám zakázal být neposlušní vůči vašim matkám, bránit lidem v jejich právech, žádat lidi o něco, na co nemáte nárok a pohřbívat dívky zaživa. Nenávidí u vás pomlouvání, kladení příliš mnoha otázek či plýtvání vašim majetkem.“ (Buchárí č. 5630)

Prorok ﷺ vysvětlil, že na dobrém a laskavém chování k rodičům závisí vyslyšení modliteb v průběhu celého života. Podle Ibn 'Umara ؓ Prorok ﷺ v dlouhém výroku řekl:

„Tři muži se v dřívějších dobách vydali na cestu. Když se přiblížila noc, chtěli přespat v jeskyni na úpatí hory. Když do jeskyně vstoupili, spadl balvan a zcela zatarasil vstup do jeskyně. Muži probírali svou situaci a dospěli k závěru, že z jejich obtíží nevede jiná cesta než modlitby a prosby. ‚Usilujme o Alláhovu pomoc tím, že zmíníme náš nejlepší a nejspravedlivější skutek, který jsme ve svém životě vykonali.‘

První muž řekl: ‚Alláhu, měl jsem staré rodiče a nikdy jsem své ženě a dětem nenabídl nic k jídlu či pití, aniž bych to předtím nenabídl jim. Jednoho dne jsem jít daleko pro krmivo pro své stádo a vrátil jsem se pozdě. Po příchodu jsem zjistil, že oba mí rodiče spí. Podojil jsem ovce, abych rodičům dal jejich večeři, ale protože jsem je kvůli nápoji nechtěl budít, zůstal jsem u nich stát s nádobou s mlékem v ruce a čekal jsem, až se probudí. Svě ženě a dětem jsem nenabídl nic, dokud jsem to nenabídl jim. Za rozbřesku se probudili a tou dobou jsem měl u nohou děti, které volaly po mléce. Když se probudili, nabídl jsem jim jejich mléko. Alláhu, pokud víš, že jsem to udělal pro Tebe, zachraň nás prosím z této pasti.‘ Nato se balvan mírně pohnul od vstupu do jeskyně, ale ne natolik, aby se dostali ven.

Druhý muž řekl: ‚Alláhu, měl jsem sestřenicí z otcovy strany, která mi byla nejmilejší ženou na povrchu zemském. Silně jsem po ní toužil, avšak ona mě odmítala. Jednou přišla ve finanční nouzi kvůli hladomoru. Přišla mě žádat o pomoc a já jsem jí nabídl sto dvacet zlatých dinárů, pokud mi poskytne to, po čem jsem u ní toužil. Pod tíhou své palčivé potřeby a finanční situace souhlasila. Když jsem byl připraven zahájit s ní styk, řekla: ‚Bratranče! Obávej se Alláha a nezlom pečeť panenství vyjma po právu.‘ Když jsem to uslyšel, vstal jsem, aniž bych se jí dotkl, i když byla ženou, kterou jsem nejvíce miloval a po které jsem nejvíce toužil. Nevzal jsem si zpátky zlato, které jsem jí dal.‘ Poté zvedl ruce k nebi a řekl: ‚Alláhu, pokud víš, že jsem udělal to, co jsem udělal, pro Tvou věc a potěšení, odstraň prosím past, ve které jsme. Odstraň balvan ze vstupu do jeskyně, abychom se dostali ven!‘ Nato se balvan opět mírně posunul, avšak stále ne dostatečně na to, aby mohli uniknout.

Třetí muž řekl: ‚Alláhu, Ty víš, že jsem jednou zaměstnal nádeníky a na konci dne jsem jim vyplatil jejich mzdu vyjma jednoho, který odešel, aniž by si svou mzdu vyzvedl. Jeho mzdu jsem investoval a vedl jsem o tom záznamy a účty. Peníze patřící onomu nádeníkovi během let rostly a po mnoha letech za mnou ten nádeník přišel a žádal mě o mzdu, kterou si nevzal v den své práce. Ukázal jsem mu velké stádo ovcí, krav a velbloudů, otroky a služebníky a řekl jsem mu: ‚Vše, co vidíš, je tvoje. Toto je tvá dlužná mzda!‘ Chudý nádeník byl udiven a řekl: ‚Prosím, nedělej si ze mne legraci a nezesměšňuj mě! Žádám pouze svou jednodenní mzdu.‘ Zaměstnavatel řekl: ‚Nedělám si z tebe legraci, ani tě nezesměšňuji. Toto vše je tvé.‘ Nádeník si vzal vše, co jsem mu ukázal, a odešel.‘ Poté muž zvedl ruce k nebi a řekl: ‚Alláhu, pokud jsem udělal to, co jsem udělal, pro Tvou věc a potěšení, odstraň past, ve které trpíme.‘ Nato se balvan ze vchodu do jeskyně odvalil a ti tři muži jeskyni opustili a byli opět volní.“ (Bucháří č. 2152)

Islám nás učí, že snažit se potěšit rodiče a jednat s nimi dobře, laskavě a uctivě, pomáhat jim a starat se o ně po celý jejich život, je důležitým způsobem, jak odčinit své hříchy a zbavit se jejich

břemene na tomto světě. 'Abdulláh ibn 'Umar ﷺ řekl:

„Za Alláhovým prorokem ﷺ přišel muž a řekl: „Proroku, spáchal jsem velký hřích. Myslíš, že ho mohu odčinit?“ Zeptal se: „**Je naživu tvá matka?**“ Muž odpověděl záporně. Prorok ﷺ se muze zeptal: „**Je naživu tvá teta z matčiny strany?**“ Muž odpověděl kladně. Alláhův prorok ﷺ mu řekl: „**Bud' k ní dobrý a laskavý.**““ (At-Tirmídhí č. 1904 a Ibn Hibbán č. 435, ověřeno)

Tento výrok ukazuje právo tety z matčiny strany, protože v islámském právu má v některých ohledech podobné postavení jako matka. Alláhův prorok ﷺ řekl:

„**Matčina sestra má postavení podobné matce.**“ (Bucháří č. 2552)

Tyto obecné zásady ukazují hlavní práva rodičů a zejména matek a ilustrují, do jaké míry islámské učení přiznává matkám jedinečnou úctu.

Ženy jako příbuzné a sousedky

Podle islámského práva mají ženy tatáž obecná práva jako muži. Dalšími charakteristickými znaky islámského společenského systému jsou starost o obecné blaho a vzájemná podpora. Prorok ﷺ řekl:

„**Podobenství věřících v jejich vzájemném zájmu, lásce a laskavosti je jako jedno lidské tělo: když je jeden orgán nemocný, celé tělo zachvátí horečka a nespavost.**“ (Muslim č. 2586)

A také řekl:

„**Věřící se ve své vzájemnosti podobají pevné stavbě, jejíž části se vzájemně podpírají.**“ Poté si propletl prsty. (Bucháří č. 467 a Muslim č. 2585)

Ženy, které jsou tetou, neteří, sestřenicí, či jsou jakkoli jinak příbuzné, se bez ohledu na vzdálenost považují za příbuzné, ke kterým Alláh nařídil dobré, laskavé a nápomocné chování. Alláh v Koránu říká:

{**A je možné, že obrátíte-li se zády, budete šířit pohoršení na zemi a narušíte pokrevní svazky své.**} (47:22)

Prorok ﷺ řekl:

„**Člověk, který přeruší příbuzenské svazky, nikdy nevstoupí do ráje.**“ (Muslim č. 2556)

Také řekl:

„**Dobročinnost vůči chudému člověku je jednou dobročinností a dobročinnost vůči**

(chudému) **příbuznému je dvojí dobročinností: dobročinností a vztahem s příbuzným.**“ (At-Tirmidhí č. 658 a Ibn Mádža č. 1844, ověřeno)

Pokud je žena sousedkou a je muslimka, má nárok na dvě práva: právo podle islámu a právo souseda. Alláh v Koránu říká:

{Ctěte Boha a nepřidružujte k Němu nic! Chovejte se vlídně k rodičům, příbuzným, sirotkům, chudým, sousedovi pokrevně spřízněnému i cizímu, příteli ze sousedství a jdoucímu po cestě Boží a těm, jimiž vládne vaše pravice! Bůh věru nemiluje ty, kdož jsou domýšliví a vychloubační.} (4:36)

Islám po muslimech požaduje, aby se dobře chovali ke všem svým sousedům. Alláhův posel ﷺ řekl:

„(Anděl) Gabriel mě stále nabádal k péči o souseda tak, až jsem si myslel, že soused bude určen za dědice.“ (Bucháří č. 5668)

Také řekl:

„Při Alláhu, není věřícím, při Alláhu, není věřícím, při Alláhu, není věřícím!“ Lidé se zeptali: „Kdo, posle Alláhův?“ On řekl: **„Ten, před jehož újmou není soused v bezpečí.“** (Bucháří č. 5670)

Asfahání ve své sbírce Hiljatu al-Awlijá' napsal, že Talha ﷺ řekl:

„Umar ibn al-Chattáb ﷺ jedné noci vyšel ze svého domu. Rozhodl jsem se ho sledovat, abych viděl, co v noci dělá. Viděl jsem ho vstoupit do jednoho domu a po nějaké době jsem ho viděl vyjít a vstoupit do dalšího domu. Ráno jsem šel do prvního domu a vstoupil do něj, abych zjistil, kdo v něm bydlí. Ke svému překvapení jsem našel starou, slepou a nemohoucí ženu. Zeptal jsem se jí: ‚Co od tebe chtěl ten muž, který k tobě přišel včera v noci?‘ Ona řekla: ‚Ten muž se o mně už nějakou dobu stará, plní mé potřeby, pomáhá mi a podporuje mně.‘ Talha si řekl: ‚Proč bych měl zkoumat Umarovy činy?‘“

Alláhův posel ﷺ řekl:

„Ten, kdo se snaží pomáhat vdovám a chudým je jako ten, kdo bojuje na Alláhově stezce.“ Vypravěč si myslí, že Prorok ﷺ ještě dodal: **„Budu ho vnímat jako toho, kdo se postaví (k modlitbě) bez přestání a jako toho, kdo se nepřetržitě postí.“** (Bucháří č. 5038 a Muslim č. 2982)

Toto jsou příklady, jak je podle islámského učení třeba ctít a podporovat ženy a starat se o ně, na což mají právo. Jsme přesvědčeni, že se ženám po celé dějiny lidstva nedostalo podobné úcty. Některé výroky jasně ukazují, že islámské právo nikdy nepřipouštělo žádné zločiny či ústrky vůči ženám, v žádném jejich životním období.

Omyly o ženách v islámu

O ženách a jejich právech v islámu se šíří mnoho nepravdivého. Tyto mylné informace často opakují lidé, kteří se záměrně snaží očerňovat islám a muslimy, přestože ženy v islámu jsou po mnoho století uznávány, ctěny a respektovány. Zločiny těch, kdo se odchýlili, nic nevyprovádají o zásadách a zákonech, na kterých islám stojí. V následujícím textu se pokusíme přinést odpovědi na tyto rozšířené omyly o právech žen a o postavení žen v islámu.

Polygynie v islámu

Manželství muže s více než jednou manželkou současně – polygynie² – je staré jako lidstvo samo a islámské právo ho povoluje. Polygynii mezi jinými znali staří Hebrejci, Egypťané, Řekové, Peršané, Asyřané, Japonci, hinduisté, Slované a Germáni.

Všechna předchozí zjevená náboženství polygynii umožňovala. Mezi náboženské knihy, které tuto praktiku schvalují, patří také Starý a Nový zákon. Mnoho Alláhových proroků před Muhammadem ﷺ mělo vícenásobná manželství. Prorok Abraham měl dvě manželky; prorok Jakub měl čtyři manželky; prorok David měl devadesát devět manželek; prorok Šalamoun měl sedm set manželek ze svobodných urozených žen a tři sta dalších manželek z otrokyň. Mojžíšův zákon nikde nevymezuje žádný konkrétní počet manželek, na který by měl muž nárok. Autoři jeruzalémského talmudu se rozhodli pro určitý počet manželek, které si muž může vzít, a někteří židovští učenci povolili druhou manželku jen v případech, kdy první manželka byla chronicky nemocná či neplodná, zatímco jiní židovští učenci vícenásobná manželství nepovolovali vůbec.

Podle biblického Nového zákona bylo Ježíšovým úkolem řídit se Mojžíšovým zákonem a dovést ho a v Bibli nenalezneme nic, co by vícenásobná manželství zakazovalo. Zákaz vícenásobného manželství v křesťanství vzešel pouze z legislativních nařízení některých částí církve, nikoliv ze samotného původního křesťanského učení.

Proto najdeme mnoho příkladů křesťanů, kteří měli více manželek. Například irský král Diarmait měl dvě manželky a císař Fridrich II. měl se svolením církve také dvě manželky. Nelze tedy popírat, že zákaz mnohoženství vycházel od kněží, nikoliv z nějakého obecně platného původního zákona od samotného Ježíše Krista ﷺ. Martin Luther, německý kněz a zakladatel protestantismu, považoval vícenásobná manželství za přijatelná a při mnoha příležitostech se vyjadřoval v jejich prospěch.

Pohanské arabské kmeny před příchodem islámu polygynii praktikovaly, avšak počet manželek nebyl nijak omezen, podobně jako v případě některých výše uvedených dřívějších

2 Polygynie znamená mít dvě nebo více manželek současně, zatímco polygamie znamená mít dvě nebo více manželek nebo manželů současně.

proroků. Po příchodu islámu islámské právo polygynii uznalo, avšak muž mohl mít maximálně čtyři manželky a tato manželství podléhala jasným pravidlům. V autentických výrocích najdeme mnoho případů, kdy Alláhův posel ﷺ po mužích s více než čtyřmi manželkami po přijetí islámu požadoval, aby si vybrali čtyři z nich a s ostatními se v dobré vůli rozvedli.

Alláh říká:

{Bojíte-li se, že nebudete spravedliví k sirotkům... berte si za manželky ženy takové, které jsou vám příjemné, dvě, tři a čtyři; avšak bojíte-li se, že nebudete spravedliví, tedy si vezměte jen jednu nebo ty, jimiž vládnu pravice vaše. A tak se nejlépe vyhnete odchýlení.} (4:3)

Zde vidíme, jak je nařízena přísná spravedlnost a rovnost v jednání vůči všem manželkám, což je podmínkou pro ty, kdo si chtějí vzít více než jednu manželku.

Alláhův posel ﷺ varoval před protěžováním jedné manželky na úkor druhé těmito slovy:

„Ten, kdo má dvě manželky a není mezi nimi spravedlivý, přijde v den zmrtvýchvstání s jedním spadlým bokem.“ (Abú Dawúd č. 2133, At-Tirmídhí č. 1141 a další, ověřeno)

Spravedlnost a rovnost se v tomto kontextu týká materiálních věcí jako je finanční zabezpečení, spravedlivé dělení majetku, dary, společně strávený čas atd. O emočních záležitostech jako je větší láska a náklonnost v srdci vůči jedné z manželek platí, že muž nad svým srdcem a city nemá vládu, protože nepodléhají vědomé kontrole. Alláh říká:

{Nikdy vám nebude možno, abyste byli spravedliví mezi ženami, i kdybyste si to přáli. Neprojevujte však jedné z nich úplnou náklonnost a nenechávejte jinou jakoby visící ve vzduchu! Dosáhnete-li dohody a budete-li bohabojní – vždyť Bůh je věru odpouštějící, slitovný.} (4:129)

'Á'iša ؓ, matka věřících a Prorokova manželka, vyprávěla:

„Alláhův prorok ﷺ vše spravedlivě rozdělával mezi své manželky a potom řekl: **„Alláhu, toto je rozdělení toho, co vlastním. Nedávej mi za vinu to, co vlastníš jediný Ty, a ne já** (tj. city v srdci.)““ (Abú Dawúd, At-Tirmídhí a další, avšak se slabým řetězcem)

Impotentní muž by neměl usilovat o manželství, protože není schopen plnit jeden z jeho základních požadavků. Ten, komu je zcela jasné, že není schopen finančně zabezpečit další manželku a rodinu, nesmí usilovat o další manželství stejně tak, jako se svobodný muž musí snažit vydělat prostředky, kterými by zajistil manželku a budoucí děti. Tato Alláhova slova můžeme vzít za obecné pravidlo:

{A nechť ti, kdož nenalézají možnost sňatku, jsou zdrženliví, pokud je Bůh neobohatí z laskavosti Své.} (24:33)

Nyní se podívejme na některé životní situace, které mohou nastat v jakékoliv společnosti, kdy je polygynie dobrým řešením nastalých problémů a je v zájmu žen, nikoliv proti němu. Následující

příklady ukazují, že monogamie v mnoha případech může nahrávat rozvodům, promiskuitě a prostituci.

- Když je žena neplodná a její manžel touží po dětech, může se s ní rozvést a najít si jinou ženu. Nebo se může rozhodnout manželství zachovat a vzít si ještě druhou manželku a oběma dávat stejná práva jako zákonným manželkám.

- Pokud je manželka chronicky nemocná a není schopna s manželem udržovat intimní vztah, má se s ní rozvést, nebo si raději vzít druhou manželku, přičemž první manželce zůstává veškerá úcta, péče a zabezpečení ze strany manžela?

- Někteří muži jsou dobře finančně zabezpečeni, mají vysokou hladinu testosteronu a jsou sexuálně náruživí. Uspokojit oprávněné a přirozené sexuální touhy takového manžela může být nad možnosti jedné manželky. Také v případech, kdy má manželka neobvykle dlouhou menstruaci, velmi dlouho se zotavuje po porodu, nebo její sexuální touha je výrazně nižší než manželova, či v dalších podobných situacích stojí manžel před volbou zůstat frustrovaný a neuspokojený nebo si hledat nepovolené sexuální uspokojení mimo manželství. Existuje však ještě třetí možnost vzít si další zákonnou manželku, která mu pomůže zachovat si počestnost a spokojenost.

- V ozbrojených konfliktech, občanských válkách a při dalších katastrofách po celém světě většinou umírá více mužů než žen. I bez podobných událostí ve většině zemí světa podle demografických údajů z různých důvodů ženy početně převažují nad muži. Nejlepším příkladem jsou obě světové války, které si vyžádaly životy desítek miliónů mužů. V nestabilních oblastech je i v současnosti podobně nerovnoměrná úmrtnost mezi muži a ženami a pokud by každý muž mohl mít pouze jednu manželku, jaký osud by nevyhnutelně čekal ženy bez možnosti zákonného manželství, které by naplnilo jejich společenské, finanční a sexuální potřeby? Některé ženy by mohly být v pokušení dát průchod svým sexuálním touhám nedovolenými způsoby, jako je třeba smilstvo, lesbické aktivity či prostituce, které jsou ohrožením pro každou společnost. Velké množství žen bez manželů nebo mužských příbuzných, kteří by se o ně starali a hájili jejich zájmy, je jedním z faktorů, proč se ve společnostech šíří patologické jevy a nevázané sexuální aktivity. Co je v tomto případě lepší pro společnost i pro tyto ženy? Zůstat neprovdaná a trpět nevýhodami života bez manželství, nebo přistoupit na to být druhou manželkou spolehlivého a čestného muže?

Promiskuita se bohužel vyskytuje ve všech moderních společnostech, avšak její legalizace a uznání lidmi vytvořenými zákony s sebou nesou závažné společenské důsledky. Ve většině moderních společností je legální pouze monogamní manželství, avšak mimomanželské vztahy ve formě milenek, přítelkyň, placených společnic, prostitutek a soužití nesezdaných párů jsou společensky přijatelným řešením výše uvedených situací. Takovéto vztahy nemají pevné základy a pokud pár nakonec neuzavře manželství, neformální vztah může vést ke konfliktům a týrání. Cílem těchto neukotvených vztahů je hlavně naplnit sexuální zájmy obou partnerů bez povinností, což vede k porušování práv žen. Nevznikají žádné finanční, společenské či citové závazky a pokud žena otěhotní, je to jen její problém a nemanželské děti pak vyrůstají bez rodinného zázemí a někdy jsou i odloženy a končí v péči sociálního systému. Muži většinou nemusejí uznat otcovství, takže jim tím nevzniká vůči dítěti ani vyživovací povinnost. V takových společnostech jsou také běžné potraty.

Podle islámského práva má druhá, třetí či čtvrtá manželka veškerá práva a výsady jako první manželka, bez jakékoliv diskriminace či ponižování.

Islám striktně zakazuje cizoložství, smilstvo a veškeré mimomanželské sexuální vztahy. Prorok ﷺ přijal mnohá opatření, aby ochránil společnost před těmito patologiemi, které, pokud se rozšíří, pouze škodí jednotlivcům, rodinám a základním společenským vazbám, na nichž stojí společenská soudržnost. Následující výrok ukazuje Prorokovu ﷺ moudrost a trpělivost, s nimiž přesvědčoval mladého muže o nespravedlnosti dvojího metru a zlu chťiče, který vede ke smilstvu a cizoložství. Nikdo by nechtěl, aby jeho příbuzné byly využívány a zneužívány, jak by tedy on sám mohl využívat jiné?

Podle tohoto autentického výroku za Alláhovým poslem ﷺ přišel mladý muž a obrátil se na něho:

„Posle Alláhův, dovol mi smilnit!“ Lidé ho začali ostře kárat, ale Prorok ﷺ si k němu přisedl a zeptal se ho: „**Líbilo by se ti to u tvojí matky?**“ On řekl: „Ne, při Alláhu! Ať jsem tvým výkupným!“ Alláhův posel ﷺ mu řekl: „**Stejně tak to lidé nenávidějí u svých matek**“ a pokračoval: „**Líbilo by se ti to u tvojí dcery?**“ On odpověděl: „Ne.“ Alláhův posel ﷺ mu řekl: „**Stejně tak to lidé nenávidějí u svých dcer.**“ Poté pokračoval: „**Líbilo by se ti to u tvojí sestry?**“ On odpověděl: „Ne.“ Alláhův posel ﷺ mu řekl: „**Stejně tak to lidé nenávidějí u svých sester.**“ Poté mu řekl: „**Líbilo by se ti to u tvých tet z otcovy strany?**“ On odpověděl: „Ne.“ Alláhův posel ﷺ řekl: „**Stejně tak to lidé nenávidějí u svých tet z otcovy strany.**“ Poté se ho zeptal: „**Líbilo by se ti to u tvých tet z matčiny strany?**“ On odpověděl: „Ne.“ Alláhův posel ﷺ řekl: „**Stejně tak to lidé nenávidějí u svých tet z matčiny strany.**“ Potom Prorok ﷺ položil tomuto mladému muži ruku na hrud' a řekl: „**Alláhu, odpusť mu jeho hřích, očisti mu srdce a dej mu počestnost** (posilni ho ve vyhýbání se sexuálním hříchům.)“ (Ahmad č. 21708, ověřeno)

Dalo by se říci, že tento výrok je praktickým uplatněním zlatého pravidla, které Alláhův posel ﷺ vyjádřil těmito slovy:

„Nikdo z vás nevěří, dokud pro svého bratra nechce to, co chce pro sebe.“ (Bucháří č. 15 a Muslim č. 44)

Polygynie se v islámské společnosti omezuje na maximálně čtyři manželky a manželství musí být právoplatně uzavřeno s patřičnou smlouvou, svědky atd. Manžel musí plnit veškeré finanční povinnosti vůči všem manželkám a z manželství narozeným dětem. Všechny děti jsou manželské a musí být vychovávány oběma rodiči.

Někdo si může položit otázku, proč není ženám povolena polyandrie³, když je mužům povolena polygynie. Odpověď na tuto otázku je jednoduchá, protože z mnoha výše uvedených přirozených důvodů by tato možnost nebyla schůdná. U mužů se ve většině společností na světě projevují jiné vrozené schopnosti a větší síla. I kdybychom od jejich síly a postavení odhlédli a předpokládali, že by žena mohla mít dva či více manželů, vyvstala by otázka, kdo bude hlavou rodiny. Takováto situace by vedla k nezdravé konkurenci, žárlivosti a nevraživosti mezi manželi a

3 Polyandrie je stav, kdy má žena zároveň více než jednoho manžela.

výsledkem by byl rozvrat společnosti. Navíc pokud by se žena mohla provdat za více mužů, kdo by byl zákonným otcem jejího dítěte a jak by se otcovství přesvědčivě určovalo? Jak by vypadala společnost po několika generacích takového uspořádání? Byli by muži schopni zachovat si počestnost v takovém manželství s jednou ženou, nebo by upadli do promiskuity?

Odpovědi na všechny tyto otázky se nabízejí samy. Biologicky vzato žena může otěhotnět přibližně jednou za rok a oplodnit ji může jen jeden muž, zatímco muž může oplodnit více žen a bez časového omezení. Proto se jeví jako logičtější a přirozenější, když má muž možnost mít více než jednu manželku a žena jen jednoho manžela. Při polygynii je muž také zodpovědný za zaopatření všech svých manželek a dětí, což věcem udává řád, zatímco při polyandrii by to tak nebylo, takže by takové uspořádání bylo z nejrůznějších ohledů neproveditelné.

Zde jsou citáty některých západních myslitelů, kteří obhajovali polygynii a viděli v ní dobré řešení některých společenských problémů jejich doby.

Gustav Le Bon, známý francouzský myslitel, ve své knize *Arabská civilizace* napsal:

„Polygynie společnosti umožňuje omezovat sociální krizi, předcházet problému milenek a vyřešit ve společnosti nemanželské děti.“

Annie Besantová ve své knize *Indická náboženství* píše:

„Ve Starém zákoně jsem četla, že nejbližší Boží přítel, jehož srdce se rozhodovalo podle Boží vůle, byl polygynní. Navíc Nový zákon polygynii zakázal pouze kněžím, kteří si měli brát a zaopatřovat pouze jednu manželku. Polygynii povolovaly také staré indické náboženské knihy. Avšak kritizovat náboženské praktiky druhých je snadné. Proto lidé obviňují a napadají islám kvůli tomu, že povoluje polygynii. Přitom je zvláštní, že příslušníci západní kultury vystupují proti omezené polygynii muslimů, zatímco ve svých vlastních společnostech trpí velmi rozšířenou prostitucí a promiskuitu. Bližší pohled na západní společnost odhalí, že pouze malé procento čistých, počestných a upřímných mužů dodržuje manželský slib a žijí v čistém manželském svazku s jednou manželkou bez dalších mimomanželských sexuálních vztahů. Je tedy nepřesné označovat za monogamní takovou společnost, ve které mají muži jen jednu zákonnou a právoplatnou manželku, ale zároveň mají milenky, přítelkyně a jiné mimomanželské sexuální vztahy. Se spravedlivým a nepředpojatým postojem zjistíme, že islámská polygynie chrání a ctí ženy ve společnosti. Polygynie je lepší než západní promiskuita, která muži umožňuje mít milenku či přítelkyni, se kterou uspokojuje své sexuální touhy bez ohledu na city, potřeby a důstojnost žen. Muž o ženu ztratí zájem, jakmile dosáhne uspokojení. Jejím úkolem bylo pouze naplnit jeho momentální sexuální potřeby a poskytnout mu společnost, kterou dočasně potřebuje. Přestože někteří lidé polygynii odmítají jako nepřijatelnou a špatnou stejně jako smilstvo a promiskuitu, i tak je nespravedlivé, když nemuslimové odsuzují muslimy za něco, co sami dělají a jejich společnost to toleruje.“

V roce 1959 vydala OSN následující zprávu:

„Tato zpráva na základě údajů a statistik dokládá, že celý svět nyní čelí problému vzrůstajícího počtu nemanželských dětí oproti manželským dětem. V některých zemích počet nemanželských dětí vzrostl o 60% a například v Panamě dosáhl podíl nemanželských dětí 75% z celkového počtu

porodů. To znamená, že tři ze čtyř dětí se rodí mimo manželství. Nejvyšší procento nemanželských dětí se rodí v Latinské Americe.“

Tento dokument zároveň upozorňuje, že počet dětí narozených mimo manželství je v islámském světě téměř nulový (v porovnání s jinými zeměmi). Zpráva dále uvádí, že islámské země jsou před podobnými společenskými problémy a patologiemi chráněny také díky tomu, že se tam praktikuje polygynie.

Význam opatrovnictví pro manželskou smlouvu

Podle islámského zákona je jedním z požadavků pro platnost manželství plný souhlas nevěsty.

Alláhův prorok ﷺ řekl:

„Rozvedená nebo vdova nesmí být provdána, pokud se jí nezeptají a ona nedá svůj souhlas. A panna nesmí být provdána, pokud není dotázána.“ Lidé se otázali: „Posle Alláhův, jaký je její souhlas?“ On řekl: **„Pokud zůstane mlčet.“** (Bucháří č. 4843 a Muslim č. 1419)

Pokud je žena přinucena vdát se proti své vůli, má nárok obrátit se na muslimského soudce a žádat zrušení sňatku. Žena jménem Chansá' bint Chidám, která už byla dříve vdaná (a nyní byla rozvedená nebo vdova), přišla za Alláhovým poslem ﷺ a stěžovala si, že ji její otec donutil provdat se za muže, kterým opovrhovala. Prorok ﷺ to odmítl a manželství zrušil. (Bucháří č. 6546)

Další podmínkou je, že se žena za nikoho neprovdá bez poručníka. Jejím poručníkem je její otec a pokud není naživu, tak její děd, strýc z otcovy strany, bratr, dospělý syn nebo vládce státu a poručnickovým úkolem v této záležitosti je zajistit ochranu jejích práv a podepsat spolu s ní svatební smlouvu. Poručník také ověřuje, zda je ženich upřímný a spolehlivý, a zajistí, že žena dostane přiměřené věno a že smlouvu, kterou žena ze své vůle přijímá, dosvědčí dva svědci. Všechna tato opatření mají za cíl chránit její práva a posvátnost manželství.

Alláhův posel ﷺ to vyjádřil zcela jednoznačně, když řekl:

„Není žádné manželství bez poručníka.“ (Abú Dawúd č. 2058 a At-Tirmídhí č. 1101, ověřeno)

A v jiné verzi:

„Není žádné manželství bez poručníka a vládce je poručníkem těch, kdo nemají poručníka.“ (Ahmad č. 2260 a Ibn Mádža č. 1889, ověřeno)

Tedy pokud žena uteče z domova a sama se provdá, takové manželství se považuje za neplatné, jak řekl Prorok ﷺ:

„Jakákoliv žena, když se provdá bez svolení svého poručníka, její manželství je pak neplatné, její manželství je pak neplatné, její manželství je pak neplatné. A pokud manželství naplnil, potom ona od něho musí dostat věno za to, co si učinil zákonným z jejich intimních partií. A pokud se dostanou do sporu, potom je vládce poručníkem těch, kdo nemají poručníka.“ (Abú Dawúd č. 2083 a At-Tirmídhí č. 1102, ověřeno)

Jak bylo již zmíněno ohledně práv dcer, ženy mají právo podle své vůle přijmout či odmítnout jakoukoliv nabídku ke sňatku, ať už jsou panny, či ne. Poručnictví slouží pouze k ochraně jejich zájmů. To, že se poručníkem ženy stává vládce, který zajišťuje, aby vše bylo v pořádku a ženě nehrozil žádný podvod či jiná újma, dále posiluje posvátnost manželské smlouvy a nedotknutelnost práv žen v islámu.

Protože žena je přirozeně více zranitelná, součástí islámského práva jsou zásady a zákony, které chrání zájmy a práva žen. Otec, matka a případně i další příbuzní pomáhají s výběrem dobrého a vhodného manžela, protože všem leží na srdci její blaho a nikdo nechce, aby se jí manželství časem rozpadlo. Cílem manželství je vybudovat trvalý vztah mezi mužem a ženou a milující a bezpečný domov pro děti, ne pouze uspokojení určitých tuh. Protože ženy jsou obecně více citově založené než muži a nechají se snadněji ovlivnit, islámské právo dává poručníkovi právo odmítnout nabídku k sňatku, pokud nápadník není solidní a upřímný. Navíc muži jako příslušníci stejného pohlaví u druhých mužů snadněji vidí vlastnosti, které by vyhovovaly či nevyhovovaly jejich dceři nebo jiné ženě v jejich péči. Samozřejmě se v této věci také radí se svou manželkou a dalšími příbuznými ženami. Pokud by se o ženu ucházel vhodný nápadník a poručník ho bezdůvodně odmítl, pak je možné se obrátit na soud a jeho poručnictví zpochybnit. Poté poručnictví přechází na nejbližšího zodpovědného mužského příbuzného ženy, nebo v případě, že žádného takového nemá, se jejího poručnictví ujme muslimský soudce.

Nejzásadnější měřítko, podle kterého posuzovat vhodnost nápadníka, vyjádřil Alláhův prorok ﷺ v tomto výroku:

„Pokud za vámi přijde člověk s nabídkou sňatku a vy jste spokojeni s jeho náboženstvím a morálkou, tak ho ožeňte. Když to neuděláte, na zemi se rozhostí velké neštěstí a rozšíří se zkaženost.“ (At-Tirmídhí č. 1085)

Muž dobrých morálních zásad, který dobře a správně chápe svůj islámský závazek, bude svou manželku ctít a jednat s ní spravedlivě a laskavě, i když ji nemiluje.

Finanční a morální zodpovědnost za rodinu

Nejvyšší Alláh v Koránu říká:

{Muži zaujímají postavení nad ženami proto, že Bůh dal přednost jednomu z vás před druhými, a proto, že muži dávají z majetků svých (ženám).} (4:34)

Tento verš zdůrazňuje, že finanční a morální zodpovědnost za rodinu leží na muži. Přirozené tělesné i společenské vlastnosti mužů jsou k této zodpovědnosti uzpůsobeny, jsou silnějším pohlavím a fyzicky jsou lépe schopni pracovat, protože je nezatěžuje menstruace, těhotenství, kojení a nepřetržitá péče o malé děti. Muž je „strážcem“ své rodiny – pastevcem svého stáda v dříve uvedené metafoře – a bude na plnění této své odpovědnosti dotázán a bude z něj skládat účty. Ženy jsou svou přirozenou konstitucí něžným pohlavím a biologicky, citově a společensky jsou uzpůsobeny své mateřské a rodinné roli. Jsou nadány lepší intuicí a emoční inteligencí. Tuto jejich přirozenou ženskou roli islám plně ctí a chrání. Ženy jsou zatíženy menstruací, těhotenstvím, porodem, kojením a nepřetržitou péčí o malé děti a často potřebují klid a odpočinek, proto se po nich nepožaduje, aby si přibraly další finanční a pracovní povinnosti při zabezpečování rodiny. Všechny takové starosti se odrážejí na duševní pohodě ženy a mají vliv na její život, postoje a chování. Podobné přirozené uspořádání společnosti najdeme u četných civilizací, ovšem často s mnoha nespravedlnostmi, jak bylo ukázáno dříve.

Známý egyptský spisovatel 'Abbás Mahmúd al-'Aqqád napsal:

„Ženy mají velmi specifické citové založení, které je odlišné od citového založení mužů. Osoba pečující o miminko nebo malé dítě, tedy matka, musí chápat dětskou mentalitu a vnímat jeho přání, potřeby, myšlenky a city. Aby těmto požadavkům dostála, žena v daleko větší míře reaguje na emoce. Z tohoto důvodu je pro ženu, v porovnání s mužem, obtížnější být v případě potřeby pevná, rázná a rozhodná.“

Ti, kdo volají po úplné rovnosti mezi muži a ženami, neberou v potaz základní skutečnosti a podstatné odlišnosti. Zastánci ženské rovnoprávnosti požadují stejné vzdělání pro muže i ženy, stejná pracovní místa, úkoly, zodpovědnost, přístup k funkcím atd. Takovéto požadavky neberou v potaz ženskou přirozenost a základní tělesné, psychické, emoční a společenské rysy. Každá buňka ženského těla v sobě nese ženskost, kterou jí dávají ženské hormony, stejně jako muž má své charakteristické rysy a hormony. Úplná rovnost tyto rozdíly odmítá vidět. Všechny orgány každého muže a ženy jsou samy o sobě jedinečné a vzájemně odlišné. Centrální nervový systém mužů i žen je nastaven přesně tak, aby jim pomáhal v jejich specifických životních rolích. Přírodní zákony musíme přijímat takové, jaké jsou, a nesnažit se je měnit, či jim bránit.

Muži i ženy by ve svém vlastním zájmu měli stavět na svém přirozeném nadání a schopnostech a nesnažit se napodobovat nadání a schopnosti opačného pohlaví, což vede jen k nespokojenosti jich samých i ostatních lidí. Dalším argumentem je, že muži mají silnější kostru a svalstvo než ženy a mohou tedy vykonávat náročnější fyzickou práci, zatímco ženy v tomto ohledu nejsou stejně výkonné a odolné. Také proto jsou muži lépe vybaveni pro svou finanční, pracovní a zabezpečovací zodpovědnost vůči své rodině, při jejímž plnění se radí se svými manželkami, což je také obecnou islámskou zásadou, jak bylo již dříve zmíněno.

Vraždy ze cti

V některých tradičních a kmenových společenstvích mají muži podle zvyklosti natolik dominantní postavení, že pokud se jejich ženy jakkoliv, byť pouze domněle, dopustí nějaké nepravosti, která se dotýká jejich cti, muž takovou ženu zabije, aby si tím svou čest uchránil. Tyto činy některých bezcharakterních lidí, které další bezcharakterní lidé umožňují, jsou silně medializovány.

Vysvětlení je jednoduché. Lidé ze zásady nesmějí brát zákon do svých rukou a trestat na základě neověřených nařčení, protože v islámu jsou pravidla pro svědectví velmi přísná. Takovéto činy jsou tedy v příkrém rozporu s islámským právem. Pokud islámský soud takový případ posoudí jako plánovanou vraždu, po uvážení všech okolností a posouzení všech důkazů se na takový čin podle islámského práva vztahuje trest přiměřené odplaty. Je smutnou skutečností, že v zemích, kde k tomu dochází, platí sekulární právo a kvůli snaze politiků zavděčit se kmenovým a dalším místním vůdcům mohou tyto praktiky nerušeně pokračovat. Kdyby v těchto zemích bylo zavedeno a uplatňováno islámské právo, spravedlivé odsouzení pachatelů k trestům za smilstvo, cizoložství, vraždy atd. by muslimské obyvatelstvo uspokojilo a vykonání spravedlnosti by omezilo nutkání k pomstě.

Manželovo právo na rozvod

V předislámském období byl v mužových rukou rozvod zbraní, kterou mohl použít, když chtěl manželce ublížit. Mohl se s ní rozvádět a poté si ji opět brát zpět podle libosti. Rozvod nebyl vymezen žádnými pravidly a žena v této věci neměla žádná práva. Alláh ﷻ tuto nespravedlnost zrušil zjevením tohoto verše:

{Rozvod je možný dvakrát, potom lze podržet manželku podle správné zvyklosti nebo ji propustit v dobré vůli.} (2:229)

Muslim následující prorokovu *sunnu* (způsob) se s manželkou může rozvést pouze tehdy, když nemá menstruaci a on s ní v tomto měsíci neměl intimní styk. Protože to vyžaduje před pronesením rozvodu určitou dobu vyčkat, je zde prostor pro uklidnění zjitřených emocí, vysvětlení nedorozumění a intervenci příbuzných či jiných prostředníků, kteří mohou napomoci usmíření. Tímto způsobem se podporuje zachování manželství i tehdy, když se objeví nějaké neshody.

Pokud manželé i nadále směřují k rozvodu, manželka musí čekat tři menstruační cykly. Během této doby si ji manžel může v manželství počestně „podržet“, bude se to počítat za jeden rozvod a manželství se obnoví. Pokud toto období uplyne a manžel se k manželce nevrátí, je žena po prvním rozvodu plně rozvedená a může se provdat za jiného muže. Její bývalý manžel se s ní smí novou svatební smlouvou znovu oženit, pokud to tak oba chtějí.

Pokud se během druhého manželství muž znovu rozhodne s manželkou rozvést, může se k ní během lhůty tří menstruačních cyklů vrátit a toto se počítá za dva rozvody a návraty. Pokud se s ní po dvou rozvodech a návratech rozvede potřetí, nastává konečný a neodvolatelný rozvod, po kterém

už se nemohou znovu vzít s výjimkou situace, kdy se žena po uplynutí lhůty tří menstruačních cyklů ze své svobodné vůle provdala za jiného muže, aniž by to bylo s úmyslem umožnit si tak pozdější návrat k původnímu manželovi. Pokud toto druhé manželství z nějakého důvodu skončí rozvodem, pouze v takovém případě a za podmínky, že toto manželství nebylo dohodnuto a uzavřeno pouze účelově k obejití těchto pravidel, se žena může opět provdat za původního manžela.

Cílem všech těchto opatření je chránit rodinu a posvátnost manželského svazku a dodržovat práva muže i ženy. Smyslem čekací lhůty je také zjistit, zda žena není těhotná. Pokud je těhotná, musí čekat až do porodu a teprve poté se může znovu provdat za jiného muže.

Islám rozvod povoluje jako prostředek, jak se vyhnout utrpení způsobenému nepřekonatelnými rozdíly. Rozvod je v některých případech nezbytný, avšak vymezují ho přísná pravidla, aby nebyla porušena práva žádné ze zúčastněných stran, tedy manžela, manželky a dětí. Rozvod může být zakázán v případech, kdy by nebyl řešením problému a přivodil by značnou újmu některému z manželů, aniž by přinesl kýžený prospěch.

Podle islámského práva je povinností snažit se v případě zásadních neshod a konfliktů mezi manželi vyhnout rozvodu hledáním jiných řešení. Nejvyšší Alláh ve vznešeném Koránu říká:

{Jestliže se žena obává od manžela svého hrubosti či lhostejnosti, není pro ně oba hříchem, dospějí-li mezi sebou ke vzájemné dohodě, neboť dohoda je to nejlepší.} (4:128)

Alláh také říká:

{A obáváte-li se rozvratu mezi oběma, povolte rozhodčího z jeho rodiny a rozhodčího z její rodiny. A přejí-li si oba manželé usmíření, Bůh mezi nimi zařídí shodu, neboť Bůh je vševědoucí a dobře zpraven.} (4:35)

Jedním z přirozených a logických způsobů, jak napomoci udržení fungujícího manželství, je, když má muž větší kontrolu nad rozvodovým procesem než žena, protože právě muž má podle islámu povinnost finančně zabezpečovat svoji manželku, domácnost a rodinu a je zodpovědný za jejich blaho. Musí tedy racionálně zvážit situaci, závažné následky a obrovské finanční a emoční ztráty, které by rozvod přinesl. Manžel přijde o věno, které manželce dal při svatbě, a bude muset platit výživné na své děti spolu s nově vzniklými náklady na nové manželství. Ze všech těchto důvodů nebude muž jednat impulzivně a bez rozmyslu.

Muž by měl, alespoň teoreticky, být schopen lépe ovládat své rozjitřené emoce a impulzy, když reaguje na běžné životní problémy, zejména při neshodách s manželkou. Rozvod by nikdy neměl být impulzivní reakcí na nějaké nesnáze, nedorozumění či názorové odlišnosti, ale pouze krajním řešením, když se život stane nesnesitelným a nebezpečným a oba manželé se obávají, že nebudou schopni dodržovat Alláhem a Jeho Prorokem ﷺ daná omezení ohledně uctivého vzájemného jednání.

Islámské právo manželku opravňuje požádat o zrušení manželství v případě, že ji manžel fyzicky či slovně napadá. Dále může žádat o zrušení manželství z následujících důvodů:

- Když je manžel impotentní a není schopen plnit své manželské povinnosti, nebo

pokud z jakéhokoliv důvodu odmítá intimní styk s manželkou a tím jí odpírá naplnění jejích oprávněných potřeb.

- Pokud se u něho v průběhu manželství objevila závažná chronická nemoc, která má negativní vliv na jeho manželskou roli.

- Pokud se manžel nakazí nějakou pohlavně přenosnou chorobou, kterou by mohl nakazit také svou manželku, nebo kvůli které se manželce zošklivil.

Zde vidíme, že žena má právo v mnoha situacích z opodstatněných důvodů žádat o ukončení manželství, podobně jako má muž právo na rozvod. Pokud manželka dosáhne hranic své trpělivosti, ke svému manželovi pociťuje odpor a má pocit, že život je nesnesitelný, potom má také právo se rozvést. Tento druh rozvodu se nazývá „zrušení“ či *chul'a*, kdy žena manželovi vrátí své věno nebo nějaký jiný majetek. Dobrý muslimský soudce se s každým takovým případem obeznámí a pokud manžel odmítá přistoupit na manželčinu žádost a její žádost je oprávněná a opodstatněná, vynese rozsudek ve prospěch ženy.

Právo žen na dědictví

Nejvyšší Alláh v Koránu říká:

{A Bůh vám stanoví o dětech vašich toto: synovi podíl rovný podílu dvou dcer.} (4:11)

Ti, kdo islám chápou nesprávně, tvrdí, v oblasti dědictví je islám vůči ženám nespravedlivý. Prohlašují, že dvojnásobný podíl mužů oproti ženám, přestože jsou dětmi stejných rodičů, je nespravedlivý. Pokud se takový člověk nepředpojatě seznámí s Alláhem určenými pravidly o dědictví žen v jejich úplnosti a zamyslí se nad nimi, jistě uzná, že ve skutečnosti tento systém nespravedlivý není.

Alláh určil podíly všech dědiců podle jejich příbuznosti k zůstaviteli. Nejmoudřejší Alláh říká:

{Mužům náleží podíl z toho, co zůstavili rodiče a blízcí příbuzní, a ženám náleží podíl z toho, co zůstavili rodiče a blízcí příbuzní – ať již je toho málo, nebo mnoho – jako podíl určený.} (4:7)

Alláh ženám určil tři druhy dědického podílu:

1. Žena má stejný podíl jako muž.
2. Žena má stejný nebo o něco menší podíl než muž.
3. Žena má poloviční podíl oproti muži.

Z toho vyplývá, že ženě náleží minimálně polovina toho, co dědí muž. Vzhledem k tomu, že ženy nemají žádné dané finanční závazky jakožto děti, sestry, manželky nebo matky, protože tyto povinnosti vůči rodině vždy plní muži, je takovéto ustanovení vůči ženám naopak velmi štědré.

Zájemci naleznou podrobné informace o tomto tématu v knihách o odvětví islámské nauky zvané „věda o dědictví a dělení majetku.“ V těchto knihách se vysvětlují všechny způsoby dělení dědictví a dané podíly všech příbuzných podle Koránu a *sunny*.

Na rozdíl od ostatních systémů islámské právo obsahuje pravidla a zásady pro všechny lidské záležitosti, velké i malé, a vnáší tak do lidského života řád a soulad. Stejně jako se člověk řídí specifickými pokyny jak žít a jak za života nakládat se svými penězi, tak se stejným způsobem přistupuje k jeho majetku i po smrti. Na rozdíl od jiných společenských systémů člověk může obecně za života se svým majetkem nakládat libovolně, avšak jeho závěť podléhá podle islámského práva určitým omezením. Ze závěti může komukoliv odkázat až třetinu svého majetku a zbývající část se rozděluje podle pravidel dědictví vyvozených z Koránu.

Podle známého výroku byl společník Sa'ad ibn Abí Waqqás nemocný a chtěl odkázat většinu nebo polovinu svého majetku na dobročinné účely, protože byl bohatý a měl jen jednu dceru. Alláhův posel ﷺ mu to zakázal. Povolil mu takto odkázat pouze třetinu a řekl:

„Třetinu a třetina je hodně. Je lepší, když zanecháš své dědice majetné, než abys je zanechal potřebné a žebrající od lidí. Neutratiš nic ve snaze potěšit Alláha, aniž bys za to dostal odměnu, i kdyby to bylo sousto, které vložíš do manželčinych úst.“ (Bucháří č. 2591 a Muslim č. 1628)

Je třeba poznamenat, že v mnoha společnostech lidmi vytvořená pravidla o dědictví dávají zůstaviteli pravomoc libovolně odkázat nebo vydědit, bez ohledu na spravedlnost. V takovýchto společnostech navíc často není žádný zákon, který by po muži požadoval finanční zabezpečení rodiny a ženy by této povinnosti zbavoval. Naproti tomu v islámu musí muž finančně pokrývat veškeré potřeby na něm závislých ženských příbuzných, dokud se neprovdají. V momentě, kdy se žena provdá, přechází povinnost finančně ji zabezpečovat na jejího manžela. Pokud její manžel zemře, o vdovu se musí postarat její syn nebo jiný mužský příbuzný.

Požadovat „rovný“ či „spravedlivý“, tedy stejný podíl na dědictví pro muslimy a muslimky, kteří nemají stejné finanční závazky a povinnosti, by bylo hluboce nespravedlivé. V tomto případě je spravedlivější, když muž-dědic se svými finančními povinnostmi dostane z dědictví po rodičích či jiných příbuzných větší podíl než žena-dědička. Když vezmeme v úvahu všechny tyto skutečnosti, pak islámským právem daný nárok ženy na podíl z dědictví, který je poloviční vůči podílu muže a někdy i ve stejné výši, je opravdu velmi štědrý.

Gustave Le Bon ve své knize Arabská civilizace píše:

„Pravidla pro dědictví dané Koránem jsou velmi spravedlivá. Čtenář Koránu může pochopit toto pojetí spravedlnosti v oblasti dědictví z veršů, které jsem citoval. Také bych rád upozornil na vysokou úroveň účinnosti obecných zákonů a pravidel vyvozených z těchto veršů. Porovnal jsem britské, francouzské a islámské zákony o dědictví a zjistil jsem, že islám ženám dává právo na dědictví, jaké jim naše zákony neposkytují, zatímco si obyvatelé Západu myslí, že ženy jsou muslimskými muži utlačovány.“

Svědectví žen

Nejvyšší Alláh v Koránu říká:

{A žádejte svědectví dvou svědků z mužů vašich, a nemáte-li dva muže, pak vezměte jednoho muže a dvě ženy z těch, které uznáte za vhodné svědkyně; aby, kdyby jedna z nich se zmýlila, druhá ji mohla připomenout.} (2:282)

Alláh toto objasňuje k zajištění práv ostatních tím, že svědectví nebude platné, pokud ho neposkytnou dva muži nebo jeden muž a dvě ženy.

Alláh dal ženám ze své moudrosti obecně vnímavost, citlivost a sklon k lásce a péči o ostatní členy rodiny. Tím je žena vybavena pro své přirozené mateřské poslání – rodit děti, kojit je a starat se o všechny jejich potřeby. Tyto ženské vlastnosti se však mohou projevit i tím, že se v případech, ve kterých je citově zainteresovaná, může žena nechat vést více city než fakty, a to může mít vliv na její svědectví. Také biologické změny, které s sebou nese menstruace, těhotenství, porod a šestinedělí, mohou mít vliv na její vnímání a paměť, takže si některých okolností nemusí všimnout či si je zapamatovat a vybavit. Cílem tohoto opatření je vyloučit možnost nespolehlivého svědectví, protože jednou z hlavních zásad islámského právního a soudního systému je, že v případě pochyb je třeba případ odložit. Požadavek na dvě svědkyně má za účel vyloučit takovéto pochyby.

Mimo svědectví, která se dotýkají práv druhých, islám ženám přiznává plné pravomoci ve finančních záležitostech, takže svobodně a nezávisle činí finanční rozhodnutí a v této oblasti jsou si zcela rovny s muži. Avšak naplňování mateřské role a péče o rodinu znamená, že se žena v porovnání s muži více zdržuje doma, takže nemá tak rozsáhlé zkušenosti v záležitostech, kterými se běžně nezabývá.

Není pravda, že by svědectví dvou žen, které se v některých záležitostech vyžaduje namísto svědectví jednoho muže, bylo urážkou ženiny inteligence a jejím znevážením. Kdyby tomu tak bylo, potom by svědectví jediné ženy nebylo přijímáno ani v ženských záležitostech. Islámské právo uznává svědectví ženy ve všech osobních záležitostech, jako je panenství, porod, genitální vady a v dalších případech, kdy k rozsouzení pře je nezbytné nezávislé posouzení. Přitom musíme mít na paměti, že islámské právo nepřijímá svědectví jediného muže ani v těch nejjednodušších finančních záležitostech, jako jsou půjčky a další transakce, a vyžaduje svědky dva. V závažných případech se požaduje svědectví dvou žen, aby byla zachována práva jednotlivců ve společnosti tím, že svědectví je spolehlivé a nepochybnitelné.

Je třeba zdůraznit, že svědectví v islámském právu není nějakou výsadou, ale břemenem, kterému se mnozí snaží vyhnout. Proto Alláh ﷻ lidem přikázal, aby svědčili a nesnažili se svědectví vyhnout a neposkytnout je. Alláh ﷻ v Koránu říká:

{A necht' se svědkové nezdráhají, jsou-li přizváni.} (2:282)

Tato výzva se vztahuje jak na muže, tak na ženy. Mnoho lidí po celém světě se poskytnutí svědectví brání a snaží se mu vyhnout, protože svědčit znamená jít k soudu, účastnit se soudního

řízení, složit přísahu, své svědectví obhajovat před protistranou a další nepříjemnosti. Poskytnutí svědectví může pro svědka znamenat náklady a někdy s sebou může nést i hrozby. Islám ženám v této věci poskytuje ulehčení, pokud vedle sebe nemají další ženu, která je v jejich svědectví podpoří.

Ve finančních záležitostech není přijatelné svědectví jednoho muže a vyžadují se svědci dva nebo jeden svědek a dvě svědkyně, kteří potvrdí finanční nárok stěžovatele. Nikdo nikdy netvrdil, že by to bylo urážkou mužovy inteligence nebo porušením jeho práv. Toto je důkazem, že smyslem tohoto požadavku je ochrana před falešným nařčením a omyly.

V některých případech si je svědectví muže a ženy zcela rovno. Například pokud manžel nařkne manželku z cizoložství a pro své obvinění nemá žádné důkazy, svědectví manželky je na stejné úrovni jako svědectví manžela. Alláh ﷻ v Koránu říká:

{U těch, kdož vrhají podezření na manželky své a nemají proti nim svědky kromě sebe samých, necht' svědectví každého z nich sestává ze čtyřnásobného svědectví při Bohu, že vskutku jsou pravdomluvní, a pátým svědectvím dosvědčí, že svolávají na sebe prokletí Boží, ukáže-li se, že jsou lháři. A bude odvrácen od ženy trest, jestliže ona čtyřikrát při Bohu dosvědčí, že žalobce patří vskutku mezi lháře, a pátým svědectvím dosvědčí, že svolává na sebe hněv Boží, ukáže-li se, že žalobce mluvil pravdu.} (24:6-9)

Cestování bez mužského poručníka

Prorok ﷺ řekl:

„Žena nesmí cestovat sama bez mužského poručníka (*mahrama*). Žádný muž nesmí vstoupit do domu ženy, pokud s ní není mužský poručník (*mahram*).“ Jeden muž se postavil a Alláhova proroka ﷺ se otázal: „Posle Alláhův, moje manželka jede na pouť (*hadždž*), zatímco já se chystám zúčastnit bitvy. Co mám dělat?“ Alláhův prorok ﷺ řekl: „**Jed' s ní.**“ (Bucháří č. 1763)

Islámská zásada vyplývající z tohoto výroku zakazuje všem ženám bez ohledu na věk a rodinný stav cestovat samotným bez *mahrama* (mužského poručníka) jako spolucestovatele k zajištění jejich bezpečí a ochraně jejich cti. Takovýto muž musí být z těch, za které se žena nikdy nesmí provdat kvůli příbuznosti, jako je např. otec, bratr, strýc, dospělý syn či synovec atd., nebo manžel. Někteří lidé mohou namítat, že toto opatření omezuje základní právo žen na svobodný pohyb. Účelem tohoto pravidla však není zabránit ženě v cestování, ale předejít újmě a obtěžování, tedy zajistit a zachovat její právo na důstojnost. Cestování s sebou nese mnoho obtíží a nebezpečí, protože ženy jsou fyzicky slabší než muži a navíc mohou potřebovat pomoc a zázemí kvůli okolnostem jako menstruace, kojení a péče o děti, či kvůli různým zdravotním obtížím. Ženy se také mohou snadněji stát obětí podvodníků, zlodějů a dalších bezcharakterních jedinců.

Alláhův prorok ﷺ to nádherně vyjádřil, když řekl velbloudáři, který jasným hlasem zpíval cestovatelské písně, kterými podle tehdejšího zvyku pomáhal ustálit pohyb zvířat:

„Jed' mírně, Andžaso, vezeš křehké sklo.“ (Bucháří č. 5857)

Výraz „křehké sklo“ vyjadřuje jemnost a citlivost žen, které v této karavaně cestovaly.

Bohužel existují podlí a násilní muži, kteří číhají a vyhledávají zranitelné, důvěřivé a osamělé ženy, které by mohli využít. Cílem takovýchto mužů je krádež, podvod, svedení či znásilnění. Žena tedy potřebuje někoho, kdo by pečoval o její blaho, chránil ji a během cestování jí poskytoval vše potřebné, byl zdrojem bezpečí, péče a pozornosti, aby jí tím cestování usnadnil a nedal příležitost cizím lidem a potenciálním zločincům, kteří by ženě chtěli ublížit. V islámu *mahram* ženu ochraňuje a pečuje o ni, jak nejlépe dovede, protože to je jeho přirozenou povinností, za kterou ho také Alláh ﷻ odmění.

Mnohé jiné civilizace mají podobné zásady o doprovázení cestovatelek, avšak v mnoha případech může být doprovodem i jiný muž než *mahram*, protože se mezi *mahramem* a *nemahramem* nerozlišuje, což může skončit velice špatně. Tedy na základě výše uvedeného zákaz cestování pro samotné ženy a povinnost cestovat s mužským *mahram* doprovodem není nijak ponižujícím omezením ani urážkou jejich schopností, ale naopak se tím ženě prokazuje čest a ochrana, když má nárok na mužský doprovod, který před svými osobními záležitostmi a potřebami dává přednost potřebám ženy.

Právo žen pracovat

Jak bylo již zmíněno, Alláh stvořil veškeré lidstvo z jediného muže a ženy, mezi které vložil přirozenou lásku a vzájemnou náklonnost, aby společně budovali rodiny a rodinné vztahy. V přírodě můžeme pozorovat, jak Alláh dal samecům mnoha živočišných druhů větší sílu a vytrvalost, aby zajišťovali obživu a ochranu, zatímco samice jsou vybaveny k reprodukci a zachování druhu. Pouze samice mají nezbytné ústrojí k početí, porodu, kojení a péči o mláďata. Ženám je dána láska, laskavost, soucit, starostlivost a náklonnost, díky kterým mohou důstojně splnit svou mateřskou úlohu. Na základě těchto vrozených schopností a rozdělení sfér zodpovědnosti a v souladu s jedinečnými ženskými a mužskými vlastnostmi je naprosto přirozené, aby muž pracoval a zajišťoval obživu rodiny, zatímco žena se stará o děti a obecně o rodinu.

Islámské právo s přihlédnutím k této základní skutečnosti uznává právo ženy pracovat, pokud je přitom ochráněna její čest a důstojnost. Islám ženě umožňuje osobně uzavírat obchodní smlouvy a provádět finanční operace – všechny takovéto smlouvy a operace jsou podle islámského práva plně platné.

Pokud jsou však porušeny určité dané podmínky, toto právo pracovat může být omezeno. Ženina pracovní činnost mimo domov by neměla kolidovat s jejími povinnostmi vůči rodině a dětem. Také by neměla pracovat v prostředí, kde by byla v uzavřeném prostoru s muži a kde by mohla být vystavena obtěžování a šikaně, jak řekl Alláhův posel ﷺ:

„Když je muž o samotě se ženou, je s nimi jako třetí satan.“ (Tirmídhí č. 1171, ověřeno)

A podle jiného výroku:

Jeden muž řekl: „Posle Alláhův, moje manželka odjela na pout' (*hadždž*) a já se mám zúčastnit vojenské výpravy.“ On ﷺ řekl: **„Jed' vykonat pout' se svou manželkou.“** (Bucháří č. 4935 a Muslim č. 1341)

Anglická spisovatelka Lady Cook v *New Echo* napsala:

„Mužům se smíšené prostředí líbí. Ženy jsou tak vlákány do něčeho, co je pro ně nepřírozené. Čím častější je společné vzdělávání, tím více bude ve společnosti nemanželských dětí. To je ta největší tragédie...“

Práce, kterou žena vykonává mimo domov, musí být v první řadě legitimní a musí být v souladu s ženskými vlastnostmi a tělesnou konstitucí. Například nesmí být nucena vykonávat těžkou fyzickou práci v průmyslu nebo jiné práce, pro které se lépe hodí muži.

Zde vyvstává otázka, proč by žena vůbec musela pracovat. Pokud je důvodem pokrytí jejich vlastních životních nákladů, potom ji islám této povinnosti zbavil, protože mužští příbuzní mají povinnost ženu po všech stránkách plně zajistit, jak bylo již vysvětleno výše. Tedy žena po celý svůj život, ve všech životních etapách od narození až do smrti, vůbec pracovat nemusí a může se plně a důstojně věnovat svému nejdůležitějšímu poslání, tedy péči o děti a vytváření domova. Toto ctihodné poslání vyžaduje úsilí a také určité oběti, ale ve společnosti se těší velkému uznání.

Významný skotský spisovatel a myslitel Samuel Smiles napsal:

„Systém, který ženy přinutil pracovat v továrnách a v průmyslu, bez ohledu na národní prosperitu, kterou to přináší, zničil rodinný život. V podstatě zaútočil na strukturu a základy domova a zničil základní pilíře rodiny. Také zpřetrhal a zničil společenské vazby. Ženě odňal manžela a děti připravil o jejich právo na náležitou a laskavou mateřskou péči, což vedlo k nižším morálním hodnotám u žen. Skutečné povolání a zaměstnání žen je vytvářet dobrou, zdravou a morální rodinu. Očekává se od ní převážně péče o domácnost a její vedení a další podobné úkoly. Práce v továrnách, jak jsme uvedli dříve, připravila ženu o všechny tyto povinnosti, což změnilo vzhled a fungování domácnosti. Také děti byly často zanedbávány a vychovávány bez patřičných zásad. Láska a náklonnost mezi manželi se nějak vytratila. Poté, co si muž zvykl vídat ženu vedle sebe v továrně, jak vykonává stejnou práci jako on, přestal po ní toužit, obdivovat ji a milovat. Žena se dostala pod různé vlivy a tlaky, které změnilly její mentalitu a uvažování, ze kterých vycházely morální hodnoty a ctnosti.“

Dokonce i jihoafrická první dáma volá po návratu žen domů:

„Nejpříirozenějším místem pro ženu je její domov. Hlavním úkolem a zodpovědností ženy je pečovat o manžela a o potřeby dětí.“

V projevu na konferenci o ženách konané v jihoafrickém hlavním městě také řekla:

„Hlavním úkolem a zodpovědností ženy je pečovat o manžela a starat se o potřeby svých dětí... Toto je naše povinnost ve společnosti. Na toto naše poslání bychom měly být náležitě hrdé, protože jeho výsledkem jsou úspěšné a zdravé budoucí generace.“

Hidžáb (zahalování)

Tato otázka byla senzacechtivě probírána v médiích, zejména v sekulárních zemích jako je Francie a Turecko, kde jsou snahy postavit zahalování hlavy či obličeje na veřejnosti mimo zákon. Nebudeme zde zabíhat do podrobností, protože z výše uvedených informací a některých dalších informací, které budou následovat, jasně vyplývá, že cílem neodhalujícího oblečení a zakrývání ženské krásy a ozdob v souladu s islámskými texty je ochrana ženy a její cti, nikoliv její ponižování.

Alláh ﷻ říká:

{Proroku, řekni manželkám svým, dcerám svým i věřícím ženám, aby přitahovaly k sobě své závoje! A toto bude nejvhodnější k tomu, aby byly poznány a nebyly uráženy. A Bůh je odpouštějící, slitovný.} (33:59)

Tento verš jasně vysvětluje, že důvodem zahalování žen je ukázat, že jsou slušnými muslimkami, a vyhnout se obtěžujícím mužským pohledům. Je známo, že na vyzývavé oblečení někteří muži reagují tak, že ženám činí návrhy a obtěžují je. Toto se v některých společnostech nepovažuje za problém a dokonce se to i vítá, ne však u slušných věřících muslimů.

Islámské právo vysvětluje veškerá ochranná opatření, která by se měla dodržovat, aby ženy nebyly vystaveny přílišnému obtěžování. Týkají se také oblečení žen, jako je volný oděv, pokrývka hlavy a podle interpretace Koránu a *sunny* také rouška přes obličej.

Alláh ﷻ dále říká:

{A řekni věřícím ženám, aby cudně klopile zrak a střežily svá pohlaví a nedávaly na odiv své ozdoby kromě těch, jež jsou viditelné. A necht' spustí závoje své na ňadra svá. A necht' ukazují své ozdoby jedině svým manželům nebo otcům nebo tchánům nebo synům nebo synům svých manželů nebo bratřím nebo synům svých bratří či sester anebo jejich ženám anebo těm, jimž vládne jejich pravice, nebo služebníkům, kteří nemají chůze, anebo chlapcům, kteří nemají pojem o nahotě žen. A necht' nedupou nohama, aby lidé postřehli ozdoby, které skrývají. A konejte všichni pokání před Bohem, ó věřící, snad budete blažení!} (24:31)

Tento verš uvádí výčet mužů, kteří spadají do kategorie *mahramů*, o kterých bylo pojednáno výše. Nabádá muže i ženy, aby cudně klopile zrak, což je nejlepší ochranou před přirozeným pokušením a vzájemnou přitažlivostí.

Alláh ﷻ dále popisuje vyzývavý způsob chůze žen v předislámském období a nabádá věřící ke vhodnému chování a k pokání:

{Zdržujte se důstojně ve svých domech a nestavte na odiv ozdoby svoje podle způsobu dřívější doby nevědomosti! Dodržujte modlitbu, dávejte almužnu a buďte poslušné vůči Bohu a poslu Jeho! Bůh chce pouze odstranit od vás špínu, lidé domu, a chce vás očistit úplným očištěním. A zapamatujte si to, co bylo přednášeno v domech vašich ze znamení Božích a z moudrosti! A Bůh věru je bystrý, dobře zpravený. Muslimové a muslimky, věřící muži a věřící ženy, poslušní a poslušné, pravdomluvní a pravdomluvné, trpělivi a trpělivé, pokorní a pokorné, dárci a dárkyně almužny, postící se muži a postící se ženy, cudní a cudné, muži a ženy hojně Boha vzpomínající – těm všem Bůh věru připravil odpuštění i odměnu nesmírnou. A ani věřícímu, ani věřící není dána volba v záležitostech jejich, jakmile Bůh a posel Jeho věc jednou rozhodli; a kdo neposlouchá Boha a posla Jeho, ten zbloudil zjevným zblouděním.} (33:33-36)

Můžeme vidět, že i když jsou islámská pravidla v oblasti cudného odívání a chování podobná mnoha dalším kulturám, přesto jsou jedinečná svým důrazem na nejvyšší úroveň cudnosti, počestnosti a morálnosti. Islám chrání jednotlivce i společnost před rozpačitými situacemi, ve kterých se bezdůvodně dostávají do úzkého kontaktu muži a ženy, což přirozeně vede k pokušení. Alláhův posel ﷺ v autentickém výroku řekl:

„Vskutku každé náboženství má charakteristický rys a rysem islámu je *hajá* (cudnost, ostych).“ (Ibn Mádža č. 4172, ověřeno)

Závěr

Islám je věčným poselstvím nejvyššího, všemocného Alláha celému lidstvu, které předal Alláhův prorok a posel ﷺ. Někteří lidé v islámské poselství uvěřili a následovali ho, zatímco jiní v něj neuvěřili, či ho odmítli následovat. Alláh ﷻ prohlásil, že všechny lidské bytosti mají vyšší důstojnost než ostatní Alláhovo stvoření, jak říká v Koránu:

{Věru jsme milostí Svou syny Adamovy poctili a na pevnině i na moři jsme je nosili a obživu jsme jim uštedřili výtečnou a před mnohými z těch, jež jsme stvořili, přednost jsme jim dali významnou.} (17:70)

Alláh ﷻ také prohlásil další důležitou zásadu: ve svém původním stvoření byli všichni lidé stvoření jako sobě rovní. V Koránu říká:

{Lidé, bojte se Pána svého, jenž stvořil vás z bytosti jediné a stvořil z ní manželku její a rozmnožil je oba v množství velké mužů i žen. A bojte se Boha, v Jehož jménu se vzájemně prosíte, a dbejte na pravidla o pokrevních svazcích, neboť Bůh zajisté nad vámi je pozorovatelem.} (4:1)

Na základě výše uvedené zásady jsou si všichni muži a ženy rovni ve svém lidství, základních hodnotách, povinnostech a zodpovědnosti. V Alláhových očích byli všichni muži a ženy stvoření jako sobě rovní. Jejich rozdíly v etnickém původu, jazyce, profesi, geografickém původu atd. nemají žádný vliv na jejich čest a váženost. Rozdílnost mezi nimi tkví v jejich zbožnosti, oddanosti islámu, zjevenému Alláhuví náboženství, a v míře, v jaké praktikují a uplatňují jeho zásady ve svém vlastním každodenním životě. Alláh ﷻ toto v Koránu říká těmito slovy:

{Lidé, věru jsme vás stvořili z muže a ženy a učinili jsme z vás národy a kmeny, abyste se vzájemně poznali. Avšak nejvznešenější z vás před Bohem je ten, kdo je nejbohabojnější – a Bůh je vševědoucí a dobře zpravený.} (49:13)

Tedy skutečná vznešenost v Alláhových očích nevychází z barvy pleti, společenského postavení, pohlaví, etnického původu, fyzické síly, zdraví či majetku; jediným měřítkem je pouze zbožnost, víra a konání dobrých skutků.

Podobně také Prorok ﷺ řekl:

„Lidé, váš Pán je jeden a váš otec je jeden. Není žádná nadřazenost Araba nad nearabem, ani nearaba nad Arabem, rudého člověka nad černým, ani černého člověka nad rudým, vyjma podle zbožnosti.“ (At-Tirmídhí č. 3270)

Islámské učení odstraňuje všechny umělé rozdíly mezi lidmi a všechny je staví naroveň. Jedna z hlavních islámských zásad, která je často špatně chápána, překrucována a nedostatečně vysvětlována, je, že žena je rovna muži ve všem, vyjma jasné skutečnosti či výjimky. Rovnost a výjimky byly tématem této knihy, která se snaží některé tyto nejasnosti o postavení žen v islámu

vysvětlit.

Alláh ﷻ v Koránu říká:

{Věřící muži a věřící ženy jsou si vzájemně přáteli a přikazují vhodné a zakazují zavrženíhodné, dodržují modlitbu, dávají almužnu a jsou poslušní vůči Bohu a Jeho Poslu. Nad těmi se Bůh věru slituje, neboť Bůh mocný je i moudrý.} (9:71)

Alláh ﷻ v Koránu také říká:

{A Pán jejich je vyslyšel: „Nedopustím věru, aby se ztratil skutek jediný, který kdokoliv z vás učiní, ať je to muž či žena, vždyť jeden k druhému patříte.} (3:195)

A také:

{Mužům náleží podíl z toho, co zůstavili rodiče a blízcí příbuzní, a ženám náleží podíl z toho, co zůstavili rodiče a blízcí příbuzní – ať již je toho málo, nebo mnoho – jako podíl určený.} (4:7)

Na základě textu této publikace můžeme s klidným svědomím prohlásit, že žena nikdy nedosáhne své přirozené cti a plných práv a svobod, pokud ji nebudou chránit spravedlivé, Alláhem dané islámské zákony. Islám vymezuje určité povinnosti a zodpovědnosti, které jdou nezbytně ruku v ruce s právy. Islám je náboženstvím zjeveným dobrým a vševědoucím Stvořitelem, na rozdíl od lidmi formulovaných zákonů, které vytvářejí umělé hranice, privilegia a monopoly. Islám je trvalý a univerzální, pro veškeré lidstvo, muže i ženy, bohaté i chudé, vládce i prostý lid, silné i slabé, bez ohledu na barvu pleti. Všichni jsou si rovni v očích Alláha, svého stvořitele, který ví nejlépe, co jim prospěje na tomto i na onom světě.

Islám nelze odsuzovat na základě chování a postojů některých muslimů, kteří bohužel využívají islám k ospravedlnování svých osobních či politických zločinů. Existuje mnoho jednotlivců, kteří jsou muslimové tím, že svými ústy pronášejí, že „není božstva kromě Alláha a Muhammad je Alláhův služebník a posel“, avšak přitom neplní své islámské povinnosti a dobrým morálním jednáním neprokazují svou upřímnou oddanost islámu. Islám je úplné a čisté náboženství, které se snadno uplatňuje v nejrůznějších životních situacích. Mnoho muslimů se po celý svůj život snaží být slušní a bezúhonní a vším, co dělají, či čemu se vyhýbají, se snaží potěšit Alláha. Na druhé straně jsou jednotlivci, kteří si za své zločiny zaslouží potrestání na tomto i na onom světě. Jejich zločiny mohou být tak ohavné, že znamenají nevíru a odstoupení od islámu, nebo mohou být méně závažné a být „pouze“ neposlušností a zanedbáváním moudrých přikázání a učení Alláha ﷻ a Jeho proroka ﷺ.

Je známo, že pokud někdo něco sám nemá, ať už je to majetek či morálka, nemůže to poskytnout ani nikomu dalšímu. Tato zásada platí i pro islám. Ti, kdo mají zájem se o islám něco dozvědět, by se měli obrátit na ty, kdo jsou známí svými vědomostmi, pochopením a praktikováním islámu ve svém vlastním životě, zatímco nepraktikující muslimové jim pochopení islámu zprostředkovat nemohou.

